

2 Samuela

Walo bagubagunana

Buki bwaite 2 Samuela edeededena itubwei 1 Samuela koina. Na 2 Samuela iedeedede tawae iyawatagili Saulo ana boita mulina mena. Baguna Deibida iyamala susu Yuda ali kin (2:4) kabo muli mena iyamala susu meuloili ali kin (5:3). Deibida ikaiwe mwa Yelusalema ikalai ana yanuwa (5:7) mwa kana tokalomagigiliwo iyemwawasili (besiele 5:20 yo 8:13-14).

Deibida kelabilabin kamwasana kana dedewaga ikalai ilawan Yelusalema (Peina 6), kaiwena iya Yeoba ikatekamkamnayan yo imiyamiya ana loina yaulina mena. Deibida inuwanuwatu yakato nume yabo ikabi Yeoba ana nume, na Yeoba iwaloba, “Tabu nume ukwakabi kaiwegu, yau nume yabo yakabi kaiwem.” Na walo bwaite kana dudulai Deibida ana kaba loina imiyayai mekanakava tubunao yaso yo yaso siloinayan (7:11b,16). Palopitao waloyameli bwaite sinuwatu-kalatan yo siwaloba kani Mesaiya ilaoma, iya Deibida tubuna yo ana kaba loina kani imiyayai (bwaimwa Aiseya 9:7). Ala Buki Tabu waluwaluna iwalo-masala iya Deibida tubuna ana waloyameli kani ilaoma (Luka 1:32-33, AAP 2:29-30 yo Yakeyakenayan 5:5).

2 Samuela iwalo-masala Deibida iya kin namwanamwasosina yo Yeoba imulolo koina, tabe Deibida kana polowe yo ana nae tup-waliyao simiyamiya. Ana nae yo kana polowe

simiyamiya peina 11 kanasiga 20, koina wagitai. Bwagana Deibida ana nae yo ana nuwapolowe simiyamiya koina na iyamo ana meli ipei Yeoba koina.

Peina 21 kanasiga peina 24 kalona mena edeededena esopali yo luwali mena labui Deibida iboma ana nuwatu mena ileleli. Ali edeedede yo ali wali siya bwaite 1 yo 2 Samuela meuloina kali nuwatu ipei-gogonan.

Nuwatu lalakina iyaele 2 Samuela 22:28-30 koina.

Saulo yo Diyonatan ali boita wasali Deibida ibenalan

¹ Saulo iboitako, kabo Deibida mekana kilakaiwo boda Amaleki siyemwawasiliko yo sip-ileyoi simiyamiya yanuwa Sikilagi, iya Pilistiya yanuwana yabo koina. Saulo iboita yo kaliyate labui mulina mena, ² kabo kaliyate yaiyonana koina kilakai yabo, ilaomaya dedeine Saulo me ana tokaleyayao sikalekaleya koina, ilau Deibida koina. Kana kaleko iigalili yo kau iyasululi kulukuluna mena, toboita kana yakasisi kaiwena. Saugana kilakaine ilau Deibida koina me ana yakasisi ipwalou bwatano mena. ³ Mwa Deibida ineli koina iwaloba, “Toweya kulaomaya?” Kainana iyamaisa iwaloba, “Yalaomaya Isileli ali kaba kaleya mena.” ⁴ Kabo Deibida iwalo koina iwaloba, “Yagu wasa kuyeyama kaleya wasana gubesi?” Kainana iyamaisa iwaloba, “Isileli ali tokaleyayao kaleyane siyabubu-gabaen, na Pilistiya Isileli sibaibaiwa sikoyamateli. Besiele tabe, Saulo me natuna Diyonatan siya tabe siboita.”

⁵ Kabo Deibida iwalo kilakaine koina iwaloba, “Gubesi am katakaina yakato Saulo me natuna siboitako?” ⁶ Mwa kilakaine iedeede Deibida koina iwaloba, “Yau ele koya Gilibowa saugana Saulo yalobai, ana pwawati iyatolo bwatano mena na koina isabalololau. Kabo Pilistiya ali waga niuniuli yo ali tokaleyayao sisagena mwayamwayau kikiunamo siyawatagili koina. ⁷ Kabo itagelakeile mwa igitaiyau, mwa iyoga kabo yawaloba, ‘Taubala, gubesi?’ ⁸ Mwa ineliyagau iwaloba, ‘Yaiya kowa?’ Kainana yama-maisa yawaloba, ‘Yau boda Amaleki tomona.’ ⁹ Mwa ikawanoi koliyau iwaloba, ‘Kulaoma bwaite saligu mena na ukoyamateyau, kaiwena bwagana meyawasigu na ipolowesosi koliyau.’ ¹⁰ Mwa yalau salina mena yakoyamate, kaiwena yakatai iya sisakona namwanamwai yo nige sowana imiya yoi. Kulukuluna kana pwaop-waom yo nimana kana kelima yakalaili siyaele bwaite am kilakilala kowa yagu guyau koliwo.”

¹¹ Mwa nuwanae kaiwena Deibida kana kaleko iigali yo kana tosaguwo siginauli besiele tabe. ¹² Kabo me ali nuwanae, sivalam koyasili yo me ali guliyam sikalakisiyeyan kanasiga dab-welo isugu, kaiwena Saulo me natuna Diy-onatan Yeoba ana tokaleyayao boda Isileli siboitako kaleya kelepana koina. ¹³ Kabo Deibida ineliyan iwaloba, “Toyanuwa tomona kowa?” Kainana iyamaisa iwaloba, “Yau boda Amaleki tomona yo yamiya taumana dedei Isileli koina.” ¹⁴ Kabo Deibida iwaloba, “Gubesi mwa nige kumamatausi temga Yeoba ana gitesipwa tomona tabu kosisibayanae? ¹⁵⁻¹⁶ Am nae

maisana kani kuboita kaiwena kuboma kuwalo-masalagiwo kuba, ‘Yeoba ana gitesipwa tomona yaunuiyako.’” Mwa kana tosagu kalikava yabo iyogan yo koina iwaloba, “Kulau ukoyamate.” Kabo kana tosagu bwaine kelepa koina kilakaine ikoyamate.

Deibida Saulo yo Diyonatan walili ibui

¹⁷ Valam walina Deibida iwaliyan Saulo mekanakava natuna Diyonatan kaiweli. ¹⁸ Kabo iwalo kolili siyakena-yagili susu Yuda tomonliyao kolili. Na waline esana gipoyo walina yo iyaele Yasa ana buki kalona mena. Waline iyatubu bwaite besiele, ¹⁹ O Isileli, am tokaleyayao namwanamwaliyao siyaele am koya pwatali mena boiboitali sikenokeno. Gubesi mwa ala tokaiweyao kaleya koina siboita?

²⁰ Tabu kuwawalowen yanuwa Gata yo Asikelon kaloli mena, kisi Pilistiya, siya Yeoba nige sikakatai, ali sinesineo siyaliyaya.* ²¹ O dedei Gilibowa koyana, tabu galewa o nuwana wabumali silalaowa koliwo yo tabu kan yabo imiyamiya tulutuluna koina. Kaiwena ala tokaiwe Saulo iboitako, ana ebeu imiya bwagabwaga bwatano mena, kani nige tabe siyayaoloi yoi.

²² Diyonatan ana gipoyo wamalina sauga meuloina isagena dudulai kabo tokaleyayao kaikaiweli yoli mena sitalu-tolo kaiwena Diyonatan iya gipoyo kana toulala namwanamwana. Saulo ana kaleya kelepana ipei-yavivila yoi kaba peina

* **1:20** Gata yo Asikelon siya Pilistiya ali yanuwa lalakiliyao

mena me kwasikwasinena sauga meuloina kaiwena Saulo iya kelepa kaleyana ikataisosi. Na kali tokalomagigiliwo kwasineli sididi yo siboita. ²³ Tomo simulolo lalakina Saulo yo Diyonatan kolili kaiwena siya tomo namwanamwasosiliyao. Saugana simiyamiya meyawasili mena simiya toyawa yo ali boita koina siboita toyawa. Saulo yo Diyonatan ali sagera imalaesosi kabo mage-subu ana eva kana malae, yo laiyon ana kaiwe sikaiwe-gabaen.

²⁴ Isileli sinesineoliyao, Saulo kaiwena kwavalam kaiwena iyakwamamiu kaleko namwanamwali balabalagiyali kolili yo yomiu iyapasali gole kolili. ²⁵ Gubesi mwa ala tokaiweyao kaleya koina siboita? Diyonatan kwapina boiboitana iyaele koya pwatana mena ikenokeno. ²⁶ Kaukava Diyonatan, nuwagu inae lalakina kaiwem, kaiwena yamulolososi koliwo. Am mulolo koliyau ilalakisosi kabo sine ana mulolo wainena tau koina. ²⁷ Gubesi mwa ala tokaiweyao kaleya koina siboita? Ali kaleya gogona silogabaegili nige kali namwanamwa yabo.

2

Deibida iyamala boda Yuda ali kin

¹ Sauga yabo mena Deibida ineli* Yeoba koina iwaloba, “Sowasowana yapileyoi yalau dedei Yuda yanuwana yabo koina yamiya?” Kainana

* **2:1** Nuwana Deibida iwalo topwaoli Ebayada Ulim yo Tamim iyapaisowaili na koina neli yabo ineliyan Yeoba koina na ana nuwatu ikatai

iyamaisa iwaloba, “O, kupileyoi.” Mwa Deibida ineliyoi iwaloba, “Toisabo dedei koina kani yamimiyane?” Kainana iyamaisa yoi iwaloba, “Yanuwa Ebiloni.” ² Kabo Deibida wainena labui ikalaili mekanakavao, yabo Ainowami iya Diye-sili sinena yo labuina Abigaili Nabal kwabuk-wabulina iya Kameli tomona. ³ Besiele tabe ana kilakaiwo mewaineliyao yo me natuliyao iyoganli silau simiyamiya Ebiloni yanuwaliyao kolili.

⁴ Kabo Yuda dedeina tomoliyao silau Ebiloni, yo bwaine koina Deibida kulukuluna siyaoloi iyamala boda Yuda ali kin. Kabo Deibida wasa ibenalan Yabesi tomonliyao dedei Giliyadi Saulo yona sikalai yo sipei salai mena. ⁵ Kabo tosage-nawasa iyawasali silau kolili, siwaloba, “Yeoba iwalo-muloloimiu, kaiwena ami taubala Saulo yona wakalai yo kwapei salai mena, bwaine koina ami mulolo Saulo kaiwena kwayakena-yagimai. ⁶ Koinaele yakawanoi Yeoba ana mulolo yo ana katekamkamna iyeliwa kolimiu. Yau tabe ami paisowa namwanamwana kaiwena kani yayamaisamiu. ⁷ Na ami taubala Saulo iboitako yo Yuda kulukulugu siyaoloi na yaemala ali kin kabo wakaiwe na wakatepatu.”†

Deibida ana boda yo Isiboseti ana boda sikaleyaya

Na Abina, Saulo ana tokaleyayao ali tobaguna, Saulo natuna Isiboseti ikalai ilawan yanuwa Manaim ipei iyamala kin susu meuloili kaiweli.

† 2:7 Walo bwaite kalona mena nuwatune imiyamiya yakato Deibida nuwanuwana Yabesi tomoliyao sisagui na Saulo kana kaleyayao sikaleyaya kolili

Tomna 8-11

Kaliyate yabo Abina Isiboseti ana tokaleyayao iyoganli silau yanuwa Gibiyon koina. Yowabi Deibida ana tokaleyayao Yuda tabe iyoganli, mwa boda labui siegitegite-yagili waila yabo Gibiyon koina. Kabo boda labuine sikaleya na siyekaikaiwe-yagili na Deibida ana tokaleyayao Yuda sikaiwesosi mwa Abina ana tokaleyayao Isileli siyabubu.

Tomna 12-17

Yowabi kanakava Asael Abina itawoi. Abina iwalolau koina iwaloba, “Tabu kutatawoiyau. Nige nuwagu yaunuiwo, kaiwena kowa Yowabi kanakava.” Na Asael iyaelemo itawotawoi, kabo Abina Asael ikoyamate.

Tomna 18-23

Kabo muli mena Yowabi yo kanakava yabo esana Abisai, mekalikavao ali tokaleyayao Abina ana bodao sitawoili. Dabwelo isusugu mwa Abina me ana bodao koya yabo pwatana mena simiyamiya siyoga Yowabi koina siwaloba, “Besi unuyamate.” Mwa Yowabi tawo ilopei.

Tomna 24-28

Kabo Abina me ana tokaleyayao sipileyoi Manaim. Na Yowabi me ana tokaleyayao Asael yona sipului Bedeliema koina kabo muli mena sipileyoi Ebiloni koina.

Tomna 29-32

Kabo Deibida me ana bodao sikaiwe na Saulo ana bodao sibelu.

3

Ebiloni koina Deibida natunao ikabili esaliyao bwaite, Aminoni, Kiliyabi, Abisalomi, Adon-aidiya, Sepataiya yo Itilimi. Na sina uloi uloi.

Tomna 2-5

Abina Deibida isabilauwan

Isiboseti Abina iyakewai iwaloba, “Tawae kaiwena tamagu wainena yabo mekamkava wakeno toyawa?” Mwa Abina imunamunai lalakina yo iwalolau Isiboseti koina iwaloba, “Walo yawasosi kani Deibida yasagui na Isileli yo Yuda meuloina iloinayan.”

Tomna 6-11

Kabo wasa iyawasa Deibida koina iwaloba, “Kowa te yau tawaloyameli na mesabana yasaguiwo na Isileli meuloina sivilayoima na simuliya koliwo.” Mwa Deibida iwaloba, “Inamwanamwa, na nuwanuwagu wainegu Mikali kuyapileyoyama koliyau.” Kabo Abina ipaisowai besiele Deibida ana walo yo iedeede Isileli ali tautaubalao kolili nuwanuwali tem Deibida sikalai ali kin.

Tomna 12-18

Kabo Abina ilau Ebiloni Deibida koina Isileli ali yaliyaya iwalo-masalan koina iwaloba, “Kani yabaguna Isileli meuloili yayamiya-gogonagili na mekamkavao kwawaloyameli na kowa kuyamala ali kin.” Imwawasi kabo Abina iyawasa ilau.

Tomna 19-21

Yowabi Abina isakona-yamate

Abina ibaguna kabo muli mena Yowabi iyawatagili Ebiloni, ilaomaya kaba kaleya yabo koina. Mwa Yowabi tosagenawasa tupwaliyao

iyawasali Abina mulina mena mwa siwalolau koina siba, “Kupileyoi kulau Ebiloni.” Kabo yanuwa kaba lusalusaena dedeina mena Yowabi yo Abina sibomamo simiyamiya, kabo isakona diyana mena yo Abina iboita. Iginauli besiele kaiwena nuwanuwana kanakava Asael kana gum iyai ana boita kaiwena.

Tomna 22-27

Deibida iwalo Yowabi mekanakavao ana toka-leyayao meuloili kwauya kwamana silikwali yo sivalam koyasili, mwa sibagubaguna na toboitane sikewai simulimuliya. Dagalali mena Deibida ilaulau, kabo silau sipei salai mena Ebiloni koina. Kabo Deibida mekanakavao sivalam lalakina Abina kaiwena. Besiele tabe Deibida nige kan yabo ikakan kanasiga dabwelo isugu. Kabo Yuda yo Isileli meuloili me ali katai yakato nige Deibida ana nuwatu mena Abina sikokoyamate.

Tomna 28-39

4

Bana yo Lekabi Isiboseti sisakona-yamate

Isiboseti tokaleyayao luwali mena boda labui kali tobagunao esaliyao bwaite Bana yo Lekabi, siya mekanakava.

Tomna 1-3

⁴ Na Diyonatan natuna yabo esana Mepiboseti. Ana bolime paibi (5) koina Saulo yo Diyonatan ali boita wasana ilaomaya dedei Diyesili mwa kana togite-kalatan ikalai iyabubuwan. Na totoya kaiwena kabo ikabi-yabeku mwa kaena isibayanaeli, nige sowasowana ilokeikeile namwanamwa.

Kaliyate yabo pwasinasina mena, Isiboseti ikenoko ana kaba keno mena. Bana yo Lekabi silusae ana biliutusi kalona mena, kabo sisakona diyana mena yo galagalona sitomutusi. Kabo kulukuluna sikalai silawan Ebiloni Deibida koina. Sibatoko yakato Deibida kani iyamaisali na iyamo iwaloba, “Tomo bwaite nige ana pwanoli na kwaunuyamate ana kaba keno mena, kabo maisamiu kani wakalai.” Kabo ana tokaleyayao iloinayagili sikoyamateli.

Tomna 5-12

5

Deibida iyamala Isileli yo Yuda ali kin

¹ Sauga yabo susu Isileli meuloili silau Deibida sigitai Ebiloni koina yo siwalo koina siwaloba, “Walo yawasosi kowa kwasinamai yo bulumamai tupwana. ² Beyabeyana Saulo iya ala kin, na kowa ala tokaleyayaone kuyoganli kwalaulau kaleya kolili. Yo Yeoba iwalo koliwo iwaloba, ‘Kowa bwaliga kani kuyamala sipi togite-kalatan yagu tomoyao Isileli kaiweli yo kuyamala ali tobaguna.’” ³ Kabo Ebiloni koina Deibida mekanakavao Isileli ali tautaubalao siwaloyameli Yeoba manna mena, kabo kulukuluna siyaoloi iyamala ali kin. ⁴ Deibida ana bolime teti (30) mwa iyamala kin, kabo iloiloina bolime kana baibaiwa poti (40). ⁵ Ebiloni koina Yuda iloinayagili bolime seben yo waikena sikisi mwa kabo Yelusalema koina Isileli yo Yuda meuloina iloinayagili bolime teti tili (33).

Deibida Yebusi ikaiwe-gabaegili kabo Yelusalema ikalai ana yanuwa

6 Deibida ana tokaleyayao iyoganli silau Yelusalema sikaleya Yebusi kolili, siya dedeine tanuwagaliyao. Siya ali nuwatu mena sibatoko Deibida kani nige sowasowana ilusae ali yanuwa mena mwa me ali gagasa siwaloba, “Kani nige kululusae ama yanuwa mena. Bwagana toman-gibugibu o nuwana siya kaeli youyouli sowasowali siwalo-kausiwo.” 7 Bwagana siwalo bwaite besiele na Deibida me ana tokaleyayao silusae ali yanuwa kaikaiwena Saiyoni sikalai kabo muli mena esana siyogayan Deibida ana yanuwa. 8 Muliya kabo silusae sikaleya na kaliyatenane koina Deibida iwaloba, “Tem nuwanuwala Yebusi takaiwe-gabaegili, ilonamwayagila gula kelikelinane bwaimwa waila kaba leguna koina kani koina Yebusi siya kaeliyao youyouli yo manliyao gibugibuli mekalakavao taelobelobe na takaleya kolili.” Bwaite iya kaiwena tomo ali edeedede yabo siwalowalowen, ‘Toman-gibugibu yo siya kaeli youyouli tabu silulusae kin ana nume koina.’ 9 Saugana Deibida ali yanuwa kaikaiwena ikalai kabo ilau koina imiya mwa esana ipei Deibida ana yanuwa. Kabo muli mena yanuwane ikabitakikilan iyalalaki, iyatubuya gana muli mena vekune koina ikeli ilusaeyoi yanuwa kaiwena. 10 Kabo Deibida ana kaiwe ilalaki isaesae kaiwena Yeoba Tokaiwesosi mekanakava.

11 Na yanuwa Taiya ali kin esana Ailami mayau sida* yo nume kana tokabikabi yo veku

* **5:11** Sida iya mayau kaikaiwena kana koleya inamwanamwasosi yo siyapaisowa nume kabikabi kaiwena yo simiyamiya dedei uloili kolili, nige imiyamiya Isileli koina

lalakili yo siya veku kana topaisowao iyawasali Deibida koina na mesabana bwaine mayaune yo vekune kolili Deibida ana nume wasawasana sikabi. ¹² Kabo Deibida ikatai yakato Yeoba ikawa yawasosi iya Isileli ali kin yo ana kaba loina ikaiwe ana tomoyao ali namwanamwa kaiweli. ¹³ Tauna kona saugana Deibida yanuwa Ebiloni ilogabaen ilau imiyamiya Yelusalema kabo sinesineo sibaibaiwa ikasolanagili tupwana wainenao yawasosi yo tupwaliyao nige wainenao yawasosi. Kabo natuliyao tatao yo sinesineo sibaibaiwa sikabili Yelusalema koina. ¹⁴ Na siya natunao tatao esaliyao bwaite, Samuwa, Sobabi, Neitani, Solomoni, ¹⁵ Ibali, Elisawa, Nepegi, Yapiya, ¹⁶ Elisam, Eliyada yo Elipeleti.

Deibida Pilistiya ikaiwe-gabaegili

¹⁷ Saugana Pilistiya wasane sibenalan Isileli olo sikalai Deibida kulukuluna siyaoloi iyamala ali kin, kabo ali tokaleyayao meuloili siyawatagili silau siloyai. Yo wasali Deibida ibenalan, kabo ilau ana nume kaikaiwena koina na bwaine koina imiyamiya.† ¹⁸ Na Pilistiya silaomako yanuwa Lepaim kwabuna siloya-kalapowon na sisanasana. ¹⁹ Mwa Deibida ineli Yeoba koina iwalo iba, “Yalau yakaleya Pilistiya kolili o besi? Kani kupeili nimagu mena?” Kainana Yeoba iyamaisa iwaloba, “Kulau, walo yawasosi kani yapeili nimam mena.” ²⁰ Kabo Deibida me ana tokaleyayao silau yanuwa esana Bal-Pelasim

† **5:17** Nige takakatai toweya ilau. Tokatai tupwali siwalo ilau Adulami na tupwali siwalo ilau Yelusalema

mekalikavao Pilistiya sikaleya mwa sikaiwego-gabaegili. Kabo iwaloba, “Yeoba kagu tokalomagigiliwo meuloili ikele-gwaligwali mangu mena besiele yalubwasi kaikaiwena.” Kabo bwaite iya kaiwena mwa yanuwane esana sipei Bal-Pelasim.† ²¹ Na saugana Pilistiya siyabubu ali yaubadao kokotomo siyabubu-gabaegili. Kabo Deibida yo ana tokaleyayao sikewaili silau.

²² Kabo sauga yaboyoi koina Pilistiya sipileyoi silogogo silau Lepaim kwabuna siloyakalapowon. ²³ Mwa Deibida ineli Yeoba koina tawae kani iginauli. Ana neli iyamaisa iwaloba, “Tabu kulolodudulai kolili, na kutakikili dagelali mena na ukwaleya kolili mayau popla manli mena. ²⁴ Saugana tem dagugu yabo kwabenalani mayau popla liguliyao pwatali mena besiele tokaleyayao kaeli daguguna, kani wakatai yau Yeoba kaleya yayatubuyako iyaele yakalekaleya Pilistiya kolili. Kabo mwayamwayau kwalusae wakaleya kolili.” ²⁵ Mwa Deibida iginauli besiele Yeoba ana walo. Kabo me ana tokaleyayao Pilistiya sitawoili mwa siunuili, iyatubu Gibiyon ilau kanasiga yanuwa Gesuli.

6

Kelabilabin kamwasana kana dedewaga silawan Yelusalema

¹ Sauga yabo koina Deibida Isileli tokaleyayao siya namwanamwasosili kali baibaiwa teti tausana (30,000) iyoga-gogonagilima. ² Kabo silau

† **5:20** Bal-pelasim kana katai bwaite, Yeoba ikele-gwaligwali besiele yalubwasi kaikaiwena

yanuwa Bala* dedei Yuda yakato Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga sikalai silawan Yelusalema. Dedewagane esana sipei Yeoba Tokaiwesosi ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga. Na ali nuwatu yakato Yeoba imiyamiya dedewagane pwatana mena anelose labui (selubima) luwaluwali mena. ³ Mwa dedewagane sikalaiyama Abinadaba ana nume mena, imiyamiya koya yabo koina kabo sitauli waga niuniuli waluwaluna yabo kalona mena. Abinadaba natunao tatao labui Usa yo Aiyo siya waga niuniuli sigite-kalatani na isagena dudulai. ⁴ Dedewagane iyaele waga niuniuli pwatana mena yo Aiyo ibaguna bulumakau manli mena. ⁵ Deibida mekanakavao Isileli meuloili siyaliyaya Yeoba manna mena kabo me ali kaiwe meuloili siseloselo yo siwaliwali, api uloina uloina yo tambalin, labwa yo simbol sivenuvenu-wagili.

⁶ Saugana siyawatagili Nakon ana witi mosomona kaba peina koina bulumakau ali lau inae kikiunamo sibeku kabo Usa nimana iyagayani Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga ikabi-kalatan tabu ibebeku. ⁷ Na Usa ilopwanoko kaiwena dedewaga kana loina nige iyayakasisiyan. Bwaine iya kaiwena mwa Yeoba imunamunai kabo Usa iunui mwa iboita Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga dedeina mena. ⁸ Kabo Deibida imunamunai kaiwena Yeoba imunamunai Usa koina mwa ikoyamate. Kabo yanuwane esana ipei Pelesi Usa†, mwa tomo esane siyogayoga-yani kanasiga

* **6:2** Bala esana labuina Kiliyati Yelim. Wagitai 1 Samuela 6:21—7:1 † **6:8** Esana Pelesi Usa kana katai bwaite, “Yaubada imunamunai Usa koina”

sauga kabona.

⁹ Na kaliyatenane koina Deibida Yeoba imatausan yo iwaloba, “Gubesi mwa Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga ilaoma koliyau?” ¹⁰ Mwa nige nuwanuwana dedewagane ikalai ilawan Yelusalema iya ana yanuwa mena. Kabo ilau ipeiya tomone esana Obededom ana nume mena iya Gata tomona. ¹¹ Waikena yaiyona imiyamiya bwaine koina mwa Yeoba Obededom ana nume kana tomiya meuloili iwalo-muloloili. ¹² Mwa kin Deibida ana wasa siwolena siba, “Yeoba Obededom ana nume kana tomiya meuloili iwalo-muloloili mwa ana gogo wasawasa sinamwanamwa kaiwena Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga imiyamiya koina.” Mwa Deibida me ana tomoyao silau dedewagane sikalaiyama Yelusalema me ali yaliyaya lalakina. ¹³ Saugana siya tokewaina silau kaeli mena na kaeline ali peina mesikisi (6) mwa Deibida iwalo sitolo kabo bulumakau tauna yabo yo bulumakau natuna sinisinibuna yabo ipwaoli-yagili Yeoba koina. ¹⁴ Ali lau kamwasa mena Deibida kaleko yabo esana ipodi† kasipuna mena ipan yo me ana kaiwe iseloselo Yeoba manna mena, ¹⁵ mekanakavao Isileli meuloili Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga sikalaiyama Yelusalema siwuiwui yo bwagigi siyuiyui.

¹⁶ Saugana sikewa-luseyan Yelusalema, Deibida ana yanuwa mena, Saulo natuna sine Mikali iyaele manna ilobilobi tomlape

† **6:14** Kaleko bwaite nuwana iya kaleko mayamayalena siya topwaoli silikwali ali paisowa kaiwena o nuwana nigele

mena. Igitai Deibida ikapukapusele yo iseloselo Yeoba manna mena kabo katena mena ikawayauyaule-yan. ¹⁷ Mwa silau dedewagane sipei ana kaba miya mena palaine Deibida iyatoloyako koina. Deibida yakayakan ipwaoliyagili Yeoba manna mena kabo tupwaliyao ipwaoliyagili lolabin pwaolili. ¹⁸ Saugana pwaoli iyemwawasili kabo tomo meuloili iwalo-muloloili Yeoba Tokaiwesosi esana mena. ¹⁹ Mwa beledi kaigeda, miti bulumana gabugabuna kikiuna yo kan yabo esana deit ikalaili kabo isoiyagili boda tatao yo sinesineo meuloili kolili. Kabo meuloili silogwaligwali silau ali nume kaigeda kaigeda kolili.

²⁰ Saugana Deibida ipileyoi ana nume mena yakato ikawanoi ana nume kana tomiyayao Yeoba iwalo-muloloili, kabo wainena Mikali, Saulo natuna, iyawatagilima ilau gitai yo iwalo koina iba, “Gubesi kowa, Isileli ali kin, kaliyate kabona kuboma kam mwalimwaline uginauli yo yom kuyakowakowa kamkavao ali topaisowa panpanli sinesineo manli mena besiele toyauyaule ali paisowa.” ²¹ Deibida kainana iyamaisa iwalo iba, “Yeoba manna mena mwa yaseloselo iya igite-sipwaiyau tamam yayamiyalae kaiwena nige tamam ana susu tomona yabo igigitesipwai na iyamiyalae. Na igite-sipwaiyau yaemala tomo Isileli ana tomoyao kali tololina koinaele kani yayaliyaya Yeoba manna mena. ²² Yo kani yayaliyaya na esagu yapei-yatalu molosi yo tem yaboma kagu mwalimwaline yaginauli. Na topaisowa sinesineo siya waloli kuwalowalone siya

siyakasisi-yagau.”

²³ Na Saulo natuna Mikali nige sauga yabo ikakabi kanasiga iboita.

7

Yeoba ana waloyameli Deibida koina

¹ Yeoba kin Deibida isagui kana tokalomagigiliwo meuloili siya simiyamiya Isileli salina mena ikaiwe-gabaegiliko kabo Deibida ikaiyawasi kaleyaleya koina yo imiya namwanamwa ana nume mena. ² Kabo iwalolau palopita Neitani koina iwaloba, “Yau ele yamiyamiya nume yabo koina mayau sida koina sikabi, na Yeoba ana kela-bilabin kamwasana kana dedewaga imiyamiya palai kalona mena.” ³ Kin kainana Neitani iyamaisa iwaloba, “Tawae kunuwatui katem mena kupaisowai, kaiwena Yeoba imiyamiya koliwo.” ⁴ Na boniyainane koina Yeoba iwalolau Neitani koina iwaloba, ⁵ “Kulau yagu topaisowa Deibida koina kuwalolau kuwaloba, ‘Yeoba iwalo bwaite besiele. Kowa kani nige yagu kaba miya numena ukwakabi. ⁶ Saugana Isileli yakele-yawatagilagilima Itipita koina kanasiga sauga kabona nige yamimiya nume yabo kalona mena. Yatakitakikili yanuwa yo yanuwa kolili na yamiyamiya palai kalona mena. ⁷ Ali tobagunao yagite-sipwaili na yagu tomo Isileli sigitekalatagili saugana mekaukavao ama lokeikeile dedei meuloina kolili. Na nige sauga yabo yawawalo tobagunaone kolili, gubesi mwa nige mayau sida koina nume namwanamwana yabo wakakabi kaiwegu?’ ⁸ Kabo kuwalolau yagu

topaisowa Deibida koina kuwaloba, ‘Yeoba Tokaiwesosi iwalo bwaite besiele, Yau yakalaiwo ule mena kowa sipi kali togite-kalatan yo yagite-sipwaiwo kuyamala yagu tomoyao Isileli kali tobaguna.

⁹ Tauna kona tem toisabo dedei koina kulau yau mekamkava yo kam tokalomagigiliwo meuloili yakaiwe-gabaegili manim mena. Kabo esam kani yapei-seyani besiele tomo tupwaliyao yanuwa yaulina mena esaliyao silalaki. ¹⁰ Besiele tabe yagu tomoyao Isileli ali yanuwa yabo kani yaolegili kolili na yapeili sikaiyawasi kabu sibomamo ali yanuwa na simiya namwanamwa. Kabo tomo naenaeliyao nige sowasowana siyakamkamnali yoi besiele beyabeyana sipaisowai kolili, ¹¹ saugana toloinao siya tomo yapeili yagu tomoyao Isileli sibagunayagili. Kam tokalomagigiliwo meuloili kani yakaiwe-gabaegili na ukwaiyawasi. Tabe yawalo koliwo yau Yeoba nume yabo kani yakabi kaiwem* kabu yawalo kowa yo tubumwao yaso yo yaso am tomoyao Isileli kuloinalayagili. ¹² Kabo tem am sauga ilobai yo kuboita kulau mekamkavao tubumwao kabu kani natum yabo iya kwasinem yo bulumam tupwana kani yagite-sipwai na iyamiyalaewo na ana kaba lolina kani yakabi-yakaiwe. ¹³ Na iya bwaite nume yakayakasisina kani ikabi esagu kaiwena kabu ana kaba lolina yakeleisinani ikaiwe yo yayapanaisani tubunao kolili imiyayai. ¹⁴ Kani

* **7:11** Yeoba iwalowalo kaba loinane naga kani iyawatagili Deibida ana susu koina naga kani siyamala kin

yau besiele tamana yo iya besiele natugu. Tem ilopwano kani sige koina yasapi besiele tama yabo natuna iyayadudulai. ¹⁵ Na yagu mulolo kani nige yakekele-gabaeni koina nige besiele yagiginauli Saulo koina iya yakele-gabaeni ana kaba miya mena mwa kowa kuyamiyalae. ¹⁶ Am nume yo am kaba lolina kani simiyayai mangu mena sauga meuloina, am kaba lolina ikaiwe mwa ipanaisi ilau tubumwao kolili nige ana kaba mwawasi.’ ” ¹⁷ Kabo Yeoba ana walo meuloina iyakenayan Neitani koina, kabo ilau iwalowen Deibida koina.

Deibida ana kawanoi

¹⁸ Kabo kin Deibida ilau ilusae palai kalona mena bwaimwa kelabilabin kamwasana kana dedewaga imiyamiya yo salina mena imiyasio Yeoba manna mena yo ikawanoi iba, “O Yeoba Tokaiwesosi, yaiya yau yo yagu susuwo mwa yakato ukwalaiyau kupeiyau kaba miya saesae molosina koina? ¹⁹ Na Yeoba Tokaiwesosi, sauga bwaite ginauli kuetulan-yoili bwaite besiele. Am waloyameli koliyau besiele natuguwao yo tubuguwao sauga muli mena kaiweli. O Yeoba, yakato kupapaisowai besiele bwaite tomo meuloili kolili? Nuwana nigele, yabomamo koliyau. ²⁰ Nige sowasowana yaedeede yoi. O Yeoba Tokaiwesosi, yau am topaisowa bwaite kunuwatuiyau kabo ugite-sipwaiyau. ²¹ Kuwaloyameli besiele am nuwatu mwa tawae nuwanuwamuginauli besiele. Kabo paisowa lalakina bwaite kupaisowai kabo kuwalo-masala yau am topaisowa koliyau. ²² O Yeoba Tokaiwesosi, kowa esam ilalaki. Nige yabo yaiya wasana kabebenalan

besiele kowa, nige yabo yaubada imiyamiya besiele kowa, kubomamo. ²³ Nige boda yabo yanuwa yaulina mena besiele am tomoyao Isileli. Kowa Yeoba kulivasili ali miyapolowe koina yo kuyavivilayoilima Itipita koina siyamala am tomoyao. Yo esam kuyawasawasa besiele tabe paisowa kaba nuwapwanopwano lalakiliyao uginaulili kaiweli. Kabo boda uloina uloina siya mekalikavao ali yaubadao kutawoili. Imwawasi am tomoyao kuyawasali silau dedei bwaine ugite-sipwai kaiweli. ²⁴ Boda Isileli ugite-sipwaili siyamala kowa am tomoyao sauga meuloina nige ana kaba mwawasi yo kowa Yeoba kuyamala ali Yaubada.

²⁵ Kabo Yeoba am waloyameli yau am topaisowa yo tubuguwao kaiwemai ukawayawasosi-yan na mesabana imiyayai besiele am waloyameli. ²⁶ Kabo esam iwasawasa sauga meuloina nige ana kaba mwawasi. Kabo tomo kani siwalo siba, 'Yeoba Tokaiwesosi iya Isileli ali Yaubada.' Yau am topaisowa Deibida yagu kaba loina kuyatolo ikaiwe ilopanaisi tubuguwao kolili nige ana kaba mwawasi. ²⁷ O Yeoba Tokaiwesosi, kowa Isileli ama Yaubada, kuwalo-masala yau am topaisowa koliyau kuwaloba, 'Yau nume yabo kani yakabi kaiwem kabu kowa yo tubumwao yaso yo yaso kani kwaemala toloinao.' Kabo me yagu katepatu yakawanoi koliwo. ²⁸ O Yeoba Tokaiwesosi, walo yawasosi kowa ama Yaubada. Kowa sauga meuloina am waloyameli uginaulili yo waloyameli bwaite namwanamwana kuwalowen koliyau. ²⁹ Yakawanoi koliwo

tubuguwao kuwalo-muloloili na mesabana am namwanamwa imiyayai kolili. Kaiwena kowa Yeoba Tokaiwesosi kuwalo bwaite besiele kabo am walo-mulolo imiyayai tubuguwao kolili.”

8

Deibida Isileli kali kaleyayao ikaiwe-gabaegili
Muli mena Deibida Pilistiya yo Mowabe ikaiwe-gabaegili, mwa siya simiyamiya ana kaba lolina yaulina mena.

Tomna 1-2

Besiele tabe Soba ali kin Adadeseli mekanakavao ana tokaleyayao Deibida ikaiwe-gabaegili. Saugana Alam tomonliyao siya yanuwa Damasiko silaoma yakato Adadeseli sisagui na siya tabe Deibida ikaiwe-gabaegili. Mwa toisabo dedei tem Deibida koina ilau, Yeoba isagui yo ikaiwe na kana tokalomagigiliwo ikaiwe-gabaegili.

Tomna 3-6

Gogo siya sikalailima kaleya koina, gole, kopa, yo siliba ilalaki. Besiele tabe dedei Amati ali kin natuna iyawasa ilau Deibida koina, mwa gogo signaulili gole, siliba, yo kopa kolili sipaisowaili iwolegili koina. Kabo gole, kopa, siliba siya bwaite Deibida iwalo-yakasisiyagili Yeoba koina.

Tomna 7-12

Deibida dedei Idoma tomonliyao kali baibaiwa eitn tausan (18,000) iunuili mwa wasana ilalaki. Kabo tem toisabo dedei Deibida ilalau koina Yeoba isagui ikaiwe yo kana tokalomagigiliwo ikaiwe-gabaegili.

Tomna 13-14

Deibida ana topaisowao lalakiliyao

¹⁵ Deibida iyamala kin Isileli yanuwaliyao meuloili kolili yo ana loinao sinamwanamwa yo sidudulai ana tomoyao kaiweli. ¹⁶ Seluwaiya natuna Yowabi, iya tokaleyayao ali tobaguna. Ailudi natuna Yeosapati iya kin ana loinao kana togite-kalatan. ¹⁷ Aitubi natuna Seidoki yo Eimileki natuna Ebayada siya topwaoli.* Selaiya iya tolelelele. ¹⁸ Yeoyada natuna Benaiya iya boda Keleti yo boda Peleti ali tobaguna. Yo Deibida natunao siya besiele topwaoli.†

9

Deibida Mepiboseti ikatekamkamnayan

¹ Kaliyate yabo koina Deibida ineli ana topaisowao kolili iba, “Tabu Saulo tubuna yabo imiyamiya? Tem yabo iyaele nuwanuwagu yagu mulolo yayakenayani Diyonatan kana nuwatu-kalatan yo kana yakasisi kaiwena.” ² Na tomo yabo esana Siba iyaele imiyamiya iya tauna kona Saulo ana topaisowa kabo siyogan ilau kin Deibida koina mwa ineliyan iba, “Kowa esam Siba?” Kainana iyamaisa iwaloba, “O, yau am topaisowa esagu bwaimwa.” ³ Kabo kin ineli iba, “Tabu Saulo tubuna yabo imiyamiya? Nuwanuwagu yagu mulolo yayakenayani besiele yagu waloyameli Yeoba koina.” Siba kainana iyamaisa iba, “O, Diyonatan natuna tauna yabo

* **8:17** Tolele-panaisi tupwali silele yakato Eimileki iya Ebayada natuna † **8:18** Deibida natunao nige topwaoli yawasosi kaiwena siya nige Libai ana susu. Na ali paisowa yawasosi nige imamayale

iyaele imiyamiya na kaena labui sinae nige sowana ilokeikeile dudulai.” ⁴ Mwa kin ineli iwaloba, “Iya toweya?” Kainana Siba iyamaisa iwaloba, “Iya iyaele Amieli natuna Makili ana nume mena yanuwa Lodeba koina.”

⁵ Kabo Deibida ana topaisowao iyawasali silau Lodeba koina na Diyonatan natuna Mepiboseti sikalaiyama. ⁶ Saugana Mepiboseti ilau Deibida koina mwa ipwalou me ana nuwalobi yo manna ilobi bwatano mena. Kabo Deibida iwalolau koina iba, “Kagutoki kowa Mepiboseti.” Kainana iyamaisa iwaloba, “Yau am topaisowa.” ⁷ Mwa Deibida iwaloba, “Tabu kumamatausi kaiwena kani yakate-kamkamna-yagiwo tamam Diyonatan kana yakasisi kaiwena. Kabo bwatano meuloina beyabeyana tubum Saulo koina kani yaeyawa koliwo yo kowa sauga meuloina ukekakekan yagu teibele mena.” ⁸ Kabo Mepiboseti ipwalou yo iwalo Deibida koina iwaloba, “Yau tomo bwagabwaga bwaite, yau besiele bwauwa boiboitana, mwa gubesi kabu ukate-kamkamna-yagau?”

⁹ Kabo kin Deibida Siba iyoganama yo iwalo koina iwaloba, “Ginauli meuloina beyabeyana simiyamiya Saulo yo ana susuwo kolili mwa yaolena am taubala tubuna Mepiboseti koina. ¹⁰ Kowa mekamkavao natumwao yo am topaisowao bwatanone kwayapaisowa ami taubala Mepiboseti kaiwena. Na iya sauga meuloina kani ikekakekan yagu teibele mena.” Na Siba natunao tatao kali baibaiwa piptin (15) yo ana topaisowao kali baibaiwa tuwenti (20). ¹¹ Kabo Siba iwalo koina iba, “Yagu guyau

yo yagu kin, yau am topaisowa, tawae tem kuwalowen kani yaginauli.” Kabo Mepiboseti ikekakekan kin ana teibele mena besiele kin natuna yabo. ¹² Mepiboseti natuna game yabo esana Mika. Kabo Siba yo ana susu meuloili sipaisowa Mepiboseti kaiwena. ¹³ Kabo Mepiboseti ilau imiyamiya Yelusalema yo sauga meuloina ikekakekan kin ana teibele mena. Na kaena labui sinae nige sowasowana ilokeikeile dudulai.

10

Isileli mekalikavao Amoni yo kali tosaguwo sikaleya

Sauga yabo koina Amoni ali kin iboita kabo Deibida ana topaisowao esaliyao lalakiliwo iyawasali natuna koina na tem sikabi-yaliyayaan tamana ana boita kaiwena. Na siya Amoni Deibida ana topaisowao siyamwalimwalineli yo siyawasali silau.

Tomna 1-5

Tomo Amoni sikataiyako Deibida siulamunamunaisosi kabo tokaleya tupwali dedei Alam (Siliya) yo yanuwa tupwaliyao tabe sikalailima silaoma sisaguili kaleya koina. Mwa Deibida Yowabi mekanakavao ana tokaleyayao meuloili iyawasali silau mekalikavao Amoni yo kali tosaguwo Alam sikaleya. Kaleyane koina Yowabi ikaiwe-gabaegili mwa Alam siyabubu. Imwawasi kabo Yowabi ipileyoi Yelusalema.

Tomna 6-14

Kabo Alam ali tokaleyayao siyamiyagogonagili. Kabo Deibida Isileli meuloili

iyamiya-gogonagili silau kolili, na mekalikavao sikaleya kabo sikaiwe-gabaegili. Kabo Alam simatausi mwa nige Amoni sisasaguili yoi.

Tomna 15-19

11

Deibida Ulaiya wainena iyakeno

¹ Bolime ana kaba yatubu koina tulutulu kana sauga imwawasiko mwa kin ali sauga siyawatagili yo sikaleya, kabo Deibida Yowabi iyawasa iyawatagili mekanakavao tokaleyayao ali tobagunao yo Isileli ali tokaleyayao meuloili. Kabo Amoni ali tokaleyayao sikaiwe-gabaegili kabo ali yanuwa lalakina Laba kana sigasiga simiya-takikilan yo simiya-kausi. Deibida nige ilalau na imiyamiya Yelusalema. ² Kaliyate yabo lolau mena Deibida ikeno-tolo ana kaba kaiyawasi mena mwa ilau imwalisae nume kewana mena yo ilolokeikeile. Kabo manna ilobi mwa sine yabo igitai isugusugu kana koleya inamwanamwasosi. ³ Mwa tosagenawasa yabo iyawasa ilau yo ineliyan sine bwaine yaiya. Kabo Deibida ana wasa iwolena iba, “Sine esana Batis-iba iya Eliam natuna yo wainena esana Ulaiya, boda Iti tomona.” ⁴ Kabo tosagenawasa tup-waliyao iyawasali silau yo sinene sikalaiyama koina. Na waikena kasiebwana imwawasiko koina. Bwaine iya kaiwena sinene isugusugu. Na mekanakava sikeno toyawa, muli mena sinene ipileyoi ana nume mena. ⁵ Na kana igalu kabo Deibida ana wasa iyawasa iba, “Yau yasiuma.”

⁶ Kabo Deibida walo iyawasa Yowabi koina iwaloba, “Ulaiya Iti tomona kuyawasa ilaoma

koliyau.” Mwa Yowabi iginauli besiele.
⁷ Saugana Ulaiya iyawatagili mwa Deibida ineliyan Yowabi yo tokaleyayao ali miyamiya kaiwena na kaleya gubesi. ⁸ Ali edeedede imwawasi kabo iwalo Ulaiya koina iba, “Kulau am nume mena kaem kudeulili na ukwaiyawasi.” Kabo kin ana nume ilogabaen kabo kana mulolo kan tupwana Deibida iyawasa ilau ana nume mena. ⁹ Na iyamo Ulaiya nige ilalau ana nume mena na ikenowaya kin ana nume kaba lusalusaena togite-kalatanwo ali biliutusi koina mekanakavao gamwa togite-kalatanwo.

¹⁰ Kabo Deibida ana wasa siwolena siba, “Ulaiya nige ilalau ana nume mena.” Mwa Ulaiya iyoganama yo ineliyan iba, “Tawae kaiwena nige kulalau am nume mena? Kupiley-oimako dedei kelamamalawe koina.” ¹¹ Yo Ulaiya iwalo Deibida koina iwaloba, “Na kelabilabin kamwasana kana dedewaga imiyamiyaya palai kalona mena besiele siya Isileli yo Yuda ali tokaleyayao siya siyaele ule mena sikaikaiyawasi kaba kaleya mena kabo nige sowasowagu yalau yagu nume mena yakekan yo yanuma yo mekaukava wainegu kakeno. Na yakawalulu esam mena, kani nige yagiginauli besiele.” ¹² Kabo Deibida iwalo koina iwalo iba, “Kaliy-ate kaigeda kumiyamiya kabo bwaligamo kani yayawasao kupileyoi.” Na Ulaiya imiyamiya Yelusalema besiele Deibida ana walo. ¹³ Kabo Deibida Ulaiya iyogan mekanakava sikekan yo sinuma mwa Deibida Ulaiya iyanuma-yauyaule. Na boniyainane koina nige ipipileyoi ana nume

mena na ikenoya ana dam imo pwatana mena mekanakavao gamwa togite-kalatanwo.

¹⁴ Yanuwa ilayan malala mena Deibida Yowabi ana leta ilele mwa iwolena Ulaiya koina yo iyawasa ilau. ¹⁵ Na letane kalona mena Deibida ilele iwaloba, “Ulaiya kupei bagunayan toweya koina kaleya ikaiwesosi na kwamiya-pileyoi kabo sikoyamate.” ¹⁶ Kabo Yowabi yo ana tokaleyayao siya siyaele yanuwa lalakina kana gana simiya-takikilan mwa Ulaiya ipeiliya dedeine siya kali tokalomagigiliwo ali tokaleyayao namwanamwaliyao simiyamiya. ¹⁷ Sauganane yanuwane ali tokaleyayao siyawatagili mekalikavao Yowabi me ana tokaleyayao sikaleya, kabo Deibida ana tokaleyayao tupwaliyao sisakona-yamateli. Kabo Ulaiya Iti tomona tabe sisakona-yamate yoi.

¹⁸ Na Yowabi kaleyane wasana meuloina iyawasa Deibida koina. ¹⁹ Iwalolau tosagenawasane koina iba, “Sauganane tem kaleyane wasana kuwalowen kin koina, ²⁰ nuwana kani imunamunai yo ineli iba, ‘Tawae kaiwena kulusae yanuwane dedeina yawasosi siya tokaleyayaone kaiwena? Nuwana nige ukakatai sowasowali tem gipoyo wamalina sikele-yawatagilanama ganane koina kani sisakonamiu?’ ²¹ Na edeededena ukwatai dudulai gubesi mwa beyabeyana Gidiyon natuna Abimeleki iboita. Yanuwa Tibesi koina sine yabo veku lalakina witi kaba gilgilina igabae-lobiyenama gana mena, mwa italu pwatana mena mwa iboita. Na tawae kaiwena kulusae ganane dedeina mena?’ Tem ineli besiele bwaite

kabo kuwalo koina kuwaloba, ‘Am topaisowa Ulaiya Iti tomona iya mwa iboita.’ ”

²² Saugana tosagenawasa ilau iyawatagili Yelusalema kabo ginauli meuloina Yowabi iyayawasawa iwalo-masalagili Deibida koina.

²³ Kabo iwalo Deibida koina bwaite besiele iba, “Kama tokalomagigiliwo sikaiwesosi nige sowasowamai kaunuili kabo siyawatagilima ali yanuwa mena mekamakavao kakaleya. Na iyamo kabibinli sipileyoi silau ali yanuwa kana gana kaba lusalusaena mena. ²⁴ Kabo siya tokabi gipoyo yo tokele wamali siulagilima silaoma kolimai mwa am tokaleyayao tupwaliyao sisakonali siboita. Na Ulaiya Iti tomona iya tabe iboita.” ²⁵ Mwa Deibida iwalo tosagenawasane koina iwaloba, “Kuwalo Yowabi koina kuwaloba, ‘Tabu kunuwanuwatusosi tomo bwaite ana boita kaiwena. Sauga meuloina tomo siboita kaleya koina yo nige takakatai yaiya kani ilobai. Na ukwaleya kaikaiwe na kuyemwawasili yo ali yanuwa kusibayanayanae’, walone bwaite kuwalowen koina Yowabi ukwabi-yakaiwe.”

²⁶ Saugana Ulaiya wasana wainena ibenalan ana taubala iboitako kabo ivalam. ²⁷ Yo saugana ana nuwanae imwawasi kabo Deibida tomo tupwaliyao iyawasali mwa sinene siyogan silawanama ana nume mena mwa ikasolanan. Yo Deibida natuna tauna yabo ikabi. Na mumuga bwaite Deibida ipaisowai Yeoba nige iyayaliyaya kaiwena.

12

Deibida ana nae Neitani iwalo-masalan

¹ Yeoba ana palopita Neitani iyawasa ilau Deibida koina kabo edeedede yabo iwalowen koina iwaloba, “Tatao labui simiyamiya yanuwa kaigeda koina, yabo towasawasa yo yabo tobubutuma. ² Towasawasa ana sipi yo bulumakau sibaibaiwasosi. ³ Na tobubutuma ana wasawasao bwaite besiele, sipi natuna kaigedamo iyamaisa, igite-kalatan namwanamwai mwa menatunao silalaki. Mekanakavao sikekan toyawa yo sinuma komwa kaigeda koina yo ikenokenoya kaena mena. Sipine besiele natuna sinena yabo. ⁴ Kaliyate yabo koina taumana yabo ilau towasawasa ana nume mena. Kabo towasawasane nige nuwanuwana iboma ana yakayakan yabo iunui na kana taumanane iyan. Mwa ilau tobubutuma ana sipi kaigedamo na ikalai iunuyamate mwa iliga kana taumanane kaiwena.”

⁵ Deibida imunamunai lalakina tomone ana paisowa kaiwena mwa iwalolau Neitani koina iwaloba, “Yakawalulu Yeoba esana mena, tomone ginauli bwaite ipaisowai ilonamwayan iboita. ⁶ Mumuga bwaite iginauli kanakava nige ikakate-kamkamnayani kabo sipi esopali kani ikalaili na iyamaisa-yapileyoi koina.”

⁷ Kabo Neitani iwalo Deibida koina iba, “Towasawasane iya mwa kowa. Na Yeoba Isileli ala Yaubada iwalo bwaite besiele, ‘Olo bwaite yasuwai kulukulum mena kuyamala Isileli ali kin yo yaleboiwo Saulo nimana mena. ⁸ Na am taubala Saulo ana nume wasawasaliyao meuloina yaeyawa yoi, besiele wainenao yaeliwa nimam mena. Tabe kaba lolina Isileli yo Yuda

yaeyawa kuloinayani. Temga kunuwatui ginauli bwaite nige ilalalaki sowasowagu tabe yaetulan yoi. ⁹ Na tawae kaiwena yau Yeoba yagu loina kusikotanan mwa mumuga naenaena koliyau kupaisowa? Kutalam boda Amoni Ulaiya Iti tomona sikoyamate kaleya koina na wainena ukwayai. ¹⁰ Kabo sauga meuloina kaleya yo boita kani iyawayawatagili am susu kalona mena. Maisam bwaite besiele kaiwena ugampapananawa koliyau, nige kuyayakasisi-yagau mwa Ulaiya wainena ukwalai wainem.'

¹¹ Kabo Yeoba iwalo bwaite besiele, 'Kabo yawalo kani nae iyawatagili koliwo ilaoma am susu yabo tomona koina. Wainemwao yakalaili koliwo kabo yaolena kamkava yabo koina kabo mekanakavao sikeno toyawa kaliyate mena. ¹² Kowa nae uginauli wadam mena na yau maisam kani yaginauli mayale mena kaliyate koina boda Isileli meuloili manli mena.'

¹³ Kabo Deibida iwalo Neitani koina iwaloba, "Yalopwanoko Yeoba koina." Kainana Neitani iyamaisa iba, "Yeoba am pwanoli inuwatu-pwaiki mwa kani nige kuboboita. ¹⁴ Kaiwena Yeoba kumiya-dagedagelayan kabo natum tauna iya ukwabi kani iboita."

¹⁵ Kabo Neitani ilau ana nume mena. Mwa melumelune Deibida yo Batisiba natuli Yeoba iyakasiebwa lalakina. ¹⁶ Kabo Deibida ikawanoi kaikaiwe Yeoba koina melumelune kaiwena. Guliyam ikalakisiyeyan boniyai meuloina ikeno-keno bwatano mena. ¹⁷ Mwa ana topaisowao esaliyao lalakiliyao silau koina mwa sisamalului yakato itoloma bwatano mena. Na isikote, nige

nuwana itolo na mekanakavao sikekan. ¹⁸ Na kaliyate sebenna koina melumelune iboita mwa ana topaisowao simatausi genuwali ana wasa siwolena mwa sinuwanuwatu siba, “Saugana nige naga melumelune iboboita na tawalowalo koina iyamo nige ibebenali kolila. Na kani gubegubesina na ana wasa taolena yakato natuna iboitako? Tem ana wasa taolena nuwana kani nae yabo iginauli.” ¹⁹ Saugana Deibida igitai ana topaisowao sibalabalamumu kaloli mena kabo inuwatui melumelune iboitako. Mwa ineli iba, “Melumeluwa iboitako?” Kainana siyamaisa siba, “O, iboitako.”

²⁰ Kabo Deibida itoloma bwatano mena mwa ilau isugu yona iyaoloi yo kaleko waluwaluna ilikwa yo ilau ilusae Yeoba ana nume mena yo ipwalou Yeoba manna mena. Kabo ipileyoima ilau ana nume mena iwalo kan sikatububun mwa ikekan. ²¹ Kabo ana topaisowao sineli siba, “Gubesi uginauli besiele? Saugana melumelune nige naga iboboita guliyam ukalakisiyeyan yo kuvalavalam na sauganane iboita kabo kutolo ukekan.” ²² Kainali iyamaisa iba, “Saugana melumelune nige naga iboboita guliyam yakalakisiye-yan na yavalavalam kaiwena yagu nuwatu tem Yeoba imulolo koliyau na natugu inamwanamwa. ²³ Na sauganane melumelune iboita na tawae kaiwena guliyam yakalakisiye-yan? Kaiwena nige sowasowana yawasina yapei-yavivilayoi. Naga sauga yabo koina kani yau yalau koina na iya nige sowasowana ipileyoima koliyau.” ²⁴ Kabo Deibida wainena Batisiba ikabi-yaliyayayani yo mekanakava sikenokeno mwa natuna tauna

yaboyoi ikabi yo esana ipei Solomoni. Na Yeoba melumelune imulolo lalakina koina.
²⁵ Kabo walo iyawasa ilau palopita Neitani koina melumelune esana ipei Yedidaiya kaiwena Yeoba imulolo koina.*

Deibida yanuwa Laba ikalai

Na Yowabi me ana tokaleyayao sikalekaleya Amoni ali taon lalakina Laba koina kikiunamo sikaiwe-gabaegili. Kabo Yowabi walo iyawasa Deibida koina iba, “Mekamkavao tokaleyayao tupwaliyao kwalaoma yanuwa Laba meuloina wakalai. Tabu yau esagu mena na yanuwane kakakalai.” Kabo Deibida iginauli besiele yo Amoni ikaiwe-gabaegili. Muli mena Amoni iyapaisowali sipaisowa Isileli kaiweli.

Tomna 26-31

13

Aminoni Tama ikabi-kalatan

¹ Deibida natuna Abisalomi duna tabe esana Tama iya kana koleya inamwanamwasosi. Na sauga yabo Aminoni sinene bwaite igadosisiyan. Aminoni iya Deibida natuna yaboyoi na iya sinana uloi.

Aminoni inuwanuwatu lalakina sinene kaiwena yo nuwanuwana tem mekanakava simiya toyawa. Kabo ana eliyam yabo mwakota yabo iwalowen koina mwa iginauli.

Tomna 2-5

Aminoni imwakota yakato ikasiebwa. Saugana Deibida ilau igitai Aminoni ikawanoi

* **12:25** Kaina Ibeliu koina esana Yedidaiya kana katai Yeoba imulolo koina, melumelune bwaite Solomoni

tem Tama ilaoma na kan yabo ipaisowai ikan. Mwa Tama ilau yo beledi ipaisowai.

Tomna 6-8

Na saugana gaeba ikalai ilalaoma kabo Aminoni iwalo tomo meuloili siyawatagili yo iba, “Tama, kan ukwalaiyama yagu biliutusi mena.” Mwa Aminoni Tama ikabi-kalatan mwa nae iginauli koina.

Tomna 9-14

Muli mena Aminoni nige tabe Tama iyay-aliyaya koina mwa iyawasa ilau mwa Tama ibomayoi ana kaleko itabe-igali yo me ana valam ilau.

Tomna 15-19

Duna Abisalomi iwalo koina iba, “Dugu, tabu wasa bwaite kuyayawasayan tomo kolili kaiwena iya dum. Tabu kunuwanuwatu kaiwena.” Kabo saugana Deibida wasa ibenalan imunamunai lalakina na nige tawae yabo iginauli Aminoni koina. Na Abisalomi Aminoni imunamunaiyan mwa nige iwalowalolau koina.

Tomna 20-22

Abisalomi Aminoni iunuyamate

Bolime labui simwawasi Abisalomi ana sipi wiyaliyao ana topaisowao sitomtomi susu Ipeleim ali sigasiga dedeina mena, mwa Abisalomi ikawanoi kin natunao meuloili silaoma paisowane yaliyayana yabo koina. Kabo ilau Deibida koina ikawanoi-samasamalulu tem Aminoni mekanakavao kin natunao meuloili iyawasali silau.

Tomna 23-27

Yaliyayane kalona mena kabo Abisalomi iwalo ana topaisowao Aminoni sikoyamate. Yo tabe

Deibida natunao meuloili siyabubu yo sipileyoi Yelusalema.

Tomna 28-36

³⁷ Na Abisalomi iyabubu ilau imiyamiya Tali-mai iya Amiudi natuna yo yanuwa Gesuli kana kin. Na kaliyate sibaibaiwa Deibida me ana nuwanae natuna kaiwena.

Yowabi Abisalomi iyapileyoi Yelusalema

³⁸ Saugana Abisalomi iyabubu ilau Gesuli mwa bolime yaiyona imiyamiya. ³⁹ Na kin Deibida ana nuwanae imwawasi yo iyaliyaya yoi mwa nuwanuwana lalakina tem Abisalomi igitai.

14

¹ Na Yowabi ikatai kin Deibida nuwanuwana lalakina Abisalomi igitai.

Kabo Yowabi tomo tupwaliyao iyawasali silau yanuwa Tikowa yo keduluma yabo tokatai siyoganama koina. Kabo Yowabi iwalo kedulumane ilau Deibida koina yo edeedede mwakomwakota yabo iedeededeyan koina yakato iya iyaele me ana nuwanae ilokeikeile boita yabo kaiwena.

Tomna 2-3

Kabo ilau Deibida koina iba, “Kusaguiyau, yau kwabukwabuli, natuguwao tatao labui. Na labuine sikaleya mwa yabo kanakavawa iunui iboita. Yo totounao nuwanuwali tabe sikoyamate yoi iboita kanakavane maisana. Tem sipaisowai besiele kabo kani besiele gibwala yabo sitabeyamate* kabo yau nige yagu namwanamwa yabo ipapagan na tem yamiyamiya.”

* **14:1** Tem natunane sikoyaboita iya kani sauga ilalaoma manna mena nige sagu yabo ilolobai

Tomna 4-7

Na Deibida iwaloba, “Kupileyoi am nume mena. Yau lolina yaginauli tabu tomo yabo iyayamaisa na nae yabo igiginauli koina.”

Tomna 8-11

Kainana kedulumane iyamaisa iwaloba, “Na kuwalo bwaite besiele yakato kuboma am nae kuwalo-masalan, kaiwena natum kana mwayaga imamalawe nige sowasowana ilaoma na ukele-yapileyoyama.”

Tomna 12-17

Mwa Deibida ineli koina iwaloba, “Yowabi ana nuwatu koina mwa uginauli besiele, awa? Mwa kedulumane italam.”

Tomna 18-20

²¹ Kabo Deibida iwalolau Yowabi koina iwaloba, “Inamwanamwa yapaisowai besiele am nuwatu. Kulau kilakaine Abisalomi kuyoga-yapileyoyama.” ²² Na kin kana yakasisi kaiwena Yowabi ipwalou-talu bwatano mena manna mena me ana nuwalobi kabo iwaloba, “Yagu guyau yo yagu kin, Yeoba imuloloiwo. Kaliyate kabona yau am topaisowa yakatai kuyaliyaya koliyau kaiwena yagu kawanoi koliwo besiele.”

²³ Kabo Yowabi ilau yanuwa Gesuli na Abisalomi ikele-yavivilayoyama Yelusalema.

²⁴ Na Deibida iwaloba, “Ilau ana nume mena imiyamiya bwaine koina tabu ilalaoma igigitaiyau.” Mwa ilau ana nume mena yo nige ilalau kin igigitai.

Deibida iyaliyaya Abisalomi koina

²⁵ Isileli meuloili kaloli mena Abisalomi kana tobali ilalaki kaiwena kana koleya inamwanamwasosi. Tabe nige gai simiyamiya

yonā mena iyatubu kulukuluna mena ilau kaekaena mena. ²⁶ Bolime kaigeda kaigeda mekaigeda itona itomtom-gabaen kaiwena ipolowe ibalubalu. Kana polowe iliyei besiele tu kilogelam (2 Kg) yo isaeyoi. ²⁷ Abisalomi natunao tatao kali baibaiwa yaiyona yo sine kaigeda. Iya sinene esana Tama yo saugana ilalaki kana koleya inamwanamwasosi.

²⁸ Bolime labui Abisalomi imiyamiya Yelusalema na nige ilalau kin igigitai. ²⁹ Kabo walo iyawasa Yowabi koina yakato ilaoma na isagui na tem kin igitai, na Yowabi isikote. Walo iyawasayoi na nige ilalaoma. ³⁰ Mwa Abisalomi iwalo ana topaisowao kolili iba, “Wakataiyako Yowabi ana bali tanona imiyamiyaya yagu tano salina mena. Na kwalau wagabu.” Mwa siginauli besiele ana walowa. ³¹ Kabo Yowabi ilau Abisalomi ana nume mena yo ineli iwaloba, “Tawae kaiwena am topaisowao yagu bali tanona sigabu?” ³² Mwa Abisalomi iwalo koina iwaloba, “Kainagu yayawasa koliwo yakato kulaoma koliyau na iyamo nige kulalaoma. Yakato yayawasao kulau kin kuneliyan tawae kaiwena Gesuli yalogabaen na yalaoma bwaite koina. Ilonamwayagau tem yamiyamiya Gesuli na tabu yalalaoma. Nuwanuwagu yalau kin yagitai. Tem ginauli yabo yalopwano koina kani yatalam ikoyamateyau.” ³³ Kabo Yowabi ilau Deibida ana wasa iwolena Abisalomi tawae kainana. Mwa Deibida Abisalomi iyoganyama koina. Saugana iyawatagilima kabō ipwalou bwatano mena manna mena me ana nuwalobi. Kabo Deibida natuna Abisalomi inisoi yo

iyaliyaya koina.

15

Abisalomi nuwanuwana kin Deibida ana kaba miya ikalai

¹ Sauga yabo koina Abisalomi waga niuniuli yabo yo osi tupwaliyao ikalaili iya kaiwena mwa iyapaisowali yo iwalo tatao kali baibaiwa pipti (50) sisagena baguna manna mena. ² Besiele tabe malala kikiuna itolo mwa ilau itotolo yanuwa kana gana kaba lusalusaena kana kamwasa dedeina mena. Tem tomo yabo ilaoma na tem kana polowe ikalayama kin koina yatala kaiwena kani iyogalau koina iwaloba, “Toisabo yanuwa tomona kowa?” Kabo ana wasa iwolena.

³ Tem tomone ilaomaya Isileli susu yabo koina kabu Abisalomi iwalolau koina iba, “Nuwatu bwaite ukakalayama kin koina idudulai yo in- amwanamwa. Na nige tomo yabo imiyamiya kin yo ana topaisowao luwali mena na am yatala ibenalan.” ⁴ Kabo ana walo ietulan iwalo koina iwaloba, “Temga yau sigitesipwaiyau na yaemala toyatala ala dedei mena na yaiya polowe ilobai ee kabu ilaoma koiyau na kani yayadudulai.”

⁵ Besiele tabe tem tomo yabo ilaoma yakato ip- walou manna mena kani Abisalomi nimana iya- gayani isapwali yo inisoi. ⁶ Na ipaipaisowai be- siele bwaite Isileli meuloili siya silalau kin koina yatala kaiwena kabu nuwali ibiga mwa silau koina. Kabu tomo Isileli meuloili simulolososi Abisalomi koina kabu muli mena Deibida.

⁷ Bolime esopali ana kaba mwawasi koina kabu Abisalomi iwalo kin koina iba, “Kutalamwagau

na yalau Ebiloni kabo yagu waloyameli Yeoba koina yayadudulai. ⁸ Saugana yamiyamiya yanuwa Gesuli bwaine Alam dedeina mena yawaloyameli yawaloba, ‘Tem Yeoba ikele-yavivilayau yoi Yelusalema kani yalau Ebiloni koina yatapwalolo.’” ⁹ Mwa kin iwalo koina iba, “Na kulau me am nuwadaumwali.” Kabo Abisalomi ilau Ebiloni. ¹⁰⁻¹² Na tatao kali baibaiwa tu andeledi (200) Yelusalema koina ikalaili kana togelugeluwo na nige sikakatai kani tawae sipapaisowai. Saugana pwaoli ipaipaisowai Ebiloni koina kabo iwalo Aitopeli game Gilo iya Deibida ana topaisowa lalakina yabo ilaoma isagui. Bwaine kamwasane koina Abisalomi ana boda ilalalalaki yo kalomagigili kin koina ilalaki tabe. Na Abisalomi ana tosagenawasa iyawasali wadam mena silau susu Isileli meuloili kolili siba, “Saugana tem bwagigi kainana kwabenalani kani kwaba, ‘Abisalomiwa iyamala ala kin yanuwa Ebiloni koina.’”

Deibida Yelusalema ilogabaen

¹³ Yo tosagenawasa yabo ilau iwalo Deibida koina iba, “Isileli meuloili silauko sipatu Abisalomi koina.” ¹⁴ Kabo Deibida iwalo ana topaisowao esaliyao lalakiliyao siya mekanakavao Yelusalema kolili siba, “Talau tayabubu. Tem nigele, nige yabo ileleboila Abisalomi koina. Mwayamwayau tayabubu tem silobaila kani sikoyamatela yo Yelusalema kana tomiyayao sikoyamateli kaleya kelepana koina.” ¹⁵ Kabo ana topaisowao kainana siyamaisa siwaloba, “Ama guyau yo ama kin, tawae tem kunuwatui inamwanamwa

kuwalo kolimai na kai am topaisowao kani kaginauli besiele.”¹⁶ Mwa kin ilau yo ana nume kana tomiyayao meuloili siyamuli kusuli, na wainenao tupwaliyao kali baibaiwa sanaulu (10) ilogabaegili na kin numena sigite-kalatan.¹⁷ Na kin ilolokeikeile yo ana tomoyao meuloili siyamuli kusuli silau yanuwa ana kaba mwawasi numena koina mwa kin yo kanakavao tupwali sitolo.¹⁸ Kabo ana tokaleya meuloili siloyagiulili silau kana koleya mena kalikavao tabe boda Keleti yo Peleti*, siya Deibida ana boda solodiya. Besiele tabe tokaleyayao yanuwa Gata (Pilistiya) tomonliyao kali baibaiwa sikisi andeledi (600) siya Deibida siyamuli kusuli silaoma Gata sigiuli silau.¹⁹ Kabo kin iwalo ali tobaguna esana Itai game Gata koina iwaloba, “Gubesi mwa kulaoma kolimai? Kupileyoi kulau mekamkava kin Abisalomi, kaiwena kowa taumana nige kumiyamiya am yanuwa mena.²⁰ Lainamo kabu kuyawatagilima na tem tabu kulalaoma kolimai kaiwena nige yakakatai toweya yalalau. Kupileyoi am tomoyao mekamkavao. Na yau kani yakawanoi Yeoba ana katekamkamna yo ana mulolo imiyamiya koliwo.”²¹ Na Itai kainana iyamaisa iwaloba, “Yagu guyau yo yagu kin, yakawalulu Yeoba meyawasina esana mena yo kowa esam mena, toisabo dedei koina kulau bwagana tem namwanamwa yo boita kani kowa mekaukava.”²² Kabo Deibida iwalo Itai koina iba, “Inamwanamwa, kulaoma talau.” Kabo

* **15:18** Boda Keleti yo Peleti siya nige Isileli. Nuwana Deibida iyamaisali na ali paisowa bwaite, Deibida sigite-kalatan

Itai me ana tokaleyayao meuloili yo natuliyao mekalikavao silau. ²³ Tomo simiyamiya yanuwa kikiuli Yelusalema salina mena sivalam kainali ilalaki. Saugana Deibida Yelusalema ilogabaen ilau iyawatagili waila kikiuna esana Kidilon silopanaisi kabo sikawasae gunuwala mena.

²⁴ Ebayada isaema yo Seidoki mekanakavao susu Libai tupwali siyaele tabe. Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga sikewakewai. Saugana sipei-yatalu kabo pwaoli siginauli Yeoba koina kanasiga tomo meuloili Yelusalema silogabaen. ²⁵ Kabo kin iwalo Seidoki koina iba, “Yeoba ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga kuyapileyoyama yanuwa mena. Tem Yeoba iyaliyaya kolyau kabo kani iyapileyoyau kabo ana nume yo ana kelabilabin kamwasana kana dedewaga yagitaili yoi. ²⁶ Na tem nige iyayaliyaya kolyau yatalamwagau tawae nuwanuwana iginauli kolyau iginauli.”

²⁷ Mwa kin iwaloyoi topwaoli Seidoki koina iba, “Mekamkava natum Aimasi yo Ebayada menatuna Diyonatan kwapileyoi Yelusalema me ami nuwadaumwali. ²⁸ Yau kani yanasana waila Yolidani papalina mena kaba nete-panaisi mena kanasiga tem wasa yabo yabenalan kolyo tawae ilaulau Yelusalema koina.” ²⁹ Kabo Seidoki yo Ebayada kelabilabin kamwasana kana dedewaga sikewa-yapileyoi Yelusalema na simiyamiya bwaine koina.

³⁰ Deibida kulukuluna isuma na kae bwagabwagana ilaulau ilolovalavalam kabo ikawasae koya Olibe. Yo tomo sibaibaiwa besiele kulukululi sisumali na silolo-valavalam. ³¹ Na kabona

Deibida ana wasa siwolena siba, “Aitopeli ipatuko Abisalomi ana boda koina.” Kabo ikawanoi Yeoba koina iba, “O Yeoba, Aitopeli ana walo sagu Abisalomi koina kubui-keile na sikalai besiele nuwatu yauyauleli.”

³² Saugana Deibida iyawatagili Koya Olibe pwatana mena, beyabeyana koina sitapwatapwalolo Yeoba koina, na taubala yabo esana Usai iya yanuwa Aliko tomona yo susu Beniyamina, ilobai ilalaoma kana kaleko ilotaitaigali yo bwatano itona mena ipei. ³³ Kabo Deibida iwalo koina iba, “Na kani polowe kuyeyama tem kowa te yau talau kaiwena kowa kutautaubala. ³⁴ Kupileyoi Yelusalema kabo kuwalo Abisalomi koina kuwaloba, ‘O kin, beyabeyana yapaisowa tamam kaiwena na kaliyate kabona kani yapaisowa kaiwem.’ Yo saugana Abisalomi ineli tawae kani ipaisowai sowasowam Aitopeli ana walo sagu Abisalomi koina ukawanaenaeyan na tabu Abisalomi Aitopeli ana walo imumuliya. Bwaine kamwasane koina kani kusaguiyau. ³⁵ Na topwaoli Seidoki yo Ebayada siya tabe kani yanuwa mena simiyamiya. Tem wasa yabo kubenalan Abisalomi ana nume mena, kabo kuwalowen kolili. ³⁶ Natuliyao tatao labui Aimasi iya Seidoki natuna yo Diyonatan iya Ebayada natuna, siyaele bwaine mekalikavao. Tem wasa yabo kubenalan kabo kuwalowen kolili na natuliyao siyawasalima koliyau yagu wasa siyeyama.” ³⁷ Saugana Usai, Deibida ana eliyam, ilau iyawatagili Yelusalema tabe Abisalomi besiele kabo iyawatagilima ilulusae gamwa mena.

16

Deibida yo Siba edeededeli

¹ Deibida Koya Olibe ilogabaen yo kikiunamo ilau na Mepiboseti ana topaisowa Siba iyaele bwaine koina isanasana kaiwena. Donki tupwali ikatububunagiliko mwa beledi kana baibaiwa tu andeledi (200), deit iya oine kanna sikavaegai sumana kana baibaiwa wan andeledi (100) yo venavena kanna wan andeledi (100) yo oine tupwana itaulili donki pwatali mena. ² Kabo kin ineli Siba koina iba, “Tawae kaiwena gin-auline bwaite ukwalailima?” Kainana iyamaisa iwaloba, “Na donki bwaite am susuwo kaiwemi kwamwalisae kolili na beledi yo deit yo venavena bwaite am tomoyao kaiweli, yo oine bwaite ami kaba numa saugana tem yomiu sisawosawowoli ule mena.” ³ Kabo kin ineli iba, “Am taubala Saulo tubuna Mepiboseti toweya?” Mwa Siba iwalolau koina iba, “Iya iyaele Yelusalema kaiwena ana nuwatu mena yakato kani tubuna Saulo ana kaba lolina Isileli kalona mena kani siwolena koina.” ⁴ Kabo kin iwalo Siba koina iba, “Saugane bwaite Mepiboseti ana gogo meuloina yaeyawa koliwo am gogo.” Na Siba iwaloba, “Yagu guyau yo yagu kin, yapwalou koliwo. Na yakawanoi sauga meuloina kuyaliyaya koliyau.”

Sime'i Deibida ikawa-naenaeyan

⁵ Saugana kin Deibida yanuwa Baulim ilokelakela-kubwai mwa tomo yabo ilaoma, iya Saulo ana susu yabo, iyawatagilima yanuwane koina esana Sime'i iya Gela natuna.

Iyawatagilima na ilolo-edeedede Deibida ikawa-naenaeyani. ⁶ Besiele tabe veku igabagabaegili Deibida me ana topaisowao esaliyao lalakili kolili, bwagana Deibida iyaele imiyamiya tokaleyayao yo tokaiweyao luwali mena. ⁷ Na Simei Deibida ikawa-naenaeyani bwaite besiele, “Kulowasi, kulowasi, topaisowa naenaena kowa yo nimam ikwasine. ⁸ Yeoba iyamayamaisao kaiwena Saulo ana nume tomonliyao ukoyamateli mwa ana kaba miya ukwalai kuloinayani. Na am paisowa kaiwena, Yeoba am kaba lolina iwolena natum Abisalomi koina. Na kowa nae kani kulobai kaiwena nimam ikwasine.”

⁹ Kabo Seluwaiya natuna Abisai iwalo kin koina iba, “Tomone bwaite iya tomo bwagabwaga iya besiele bwauwa boiboitana. Gubesi, kowa yagu guyau yo yagu kin, na ikawa-naenaeyagiwo? Yalau galogalona yatom.” ¹⁰ Mwa kin iwaloba, “Komiu Seluwaiya natunao, nige ami dedei besi, nige ami yai ipapagan na kwawalowalo koliyau kaiwena. Tem Yeoba ana nuwatu besiele na ikawa-naenaeyagau, na kita nige ala dudulai yabo, tamwanoumo.” ¹¹ Kabo Deibida iwalo Abisai yo ana tali topaisowa esaliyao lalakili kolili iba, “Natugu Abisalomi itonatonan nuwanuwana tem ikoyamateyau. Na tawae kaiwena katemiu sipitali tomo bwaite iya ana susu Beniyamina ana walo kaiwena? Yeoba iwalo koina ikawa-naenaeyagau mwa wakabigabaen na ana nuwatu ipaisowai. ¹² Na nuwana kani Yeoba yagu nuwapolowe igitai kabo kawa-naenaene ibui-keile iyamala kagu walo-mulolo

yo maisana namwanamwana iyeyama kolyau.”

¹³ Kabo Deibida yo ana bodao silau yoi ali kamwasa mena na Simei ilau koya pwatana mena iyamuli kusulili. Kabo ilolo-edeedede Deibida ikawakawa-naenaeyani besiele tabe veku yo bwatano leleyanna igabagabaen kolili.

¹⁴ Saugana kin me ana bodao siyawatagili waila Yolidani yoli sibelusosi, mwa sikaiyawasi bwaine koina.

Aitopeli yo Usai Abisalomi siwalo-sagui

¹⁵ Abisalomi yo Isileli meuloili siyawatagili Yelusalema na Aitopeli iyaele mekalikava.

¹⁶ Usai, iya tomo Aliko yo Deibida ana eliyam, ilau Abisalomi koina yo iwaloba, “Ama kin, yawasim imamalawe, ama kin, yawasim imamalawe.”

¹⁷ Yo Abisalomi ineli iwaloba, “Baguna Deibida kuyakasisiyan lalakina yakato am eliyam namwanamwana na sauga bwaite am yakasisi toweya iyaele? Tawae kaiwena nige mekamkava kwalalau?”

¹⁸ Kabo kainana iyamaisa iba, “Tomo bwaite Yeoba yo tomo Isileli meuloili sigitesipwai mwa nuwanuwagu yasagui. Iya kaiwena mwa yamiyamiya bwaite koina. ¹⁹ Na nuwatu yaboyoi, ilonamwayagau tem yagu taubala natuna yasagui. Beyabeyana yapaisowa tamam koina, tabe besiele bwaite, kani yapaisowa kaiwem.”

²⁰ Kabo Abisalomi itagela-keile yo iwalo Aitopeli koina iba, “Am nuwatu gubesi, tawae kani yaginauli?” ²¹ Aitopeli kainana iyamaisa iwaloba, “Kulau tamam wainenao tupwaliyao mekamkavao wakeno toyawa siya ilogabaegili

ana nume sigitegite-kalatan. Kabo Isileli meuloili kani sikatai yakato kowa tamam kana tokalo-magigili na mesabana kam tomuliyayao kateli sipatu na siyaliyaya kaiwem.”²² Kabo palai yabo siyatolo nume pwatana mena mwa Abisalomi ilau mekanakavao tamana wainenao tupwaliyao sikenokenoya kalona mena Isileli meuloili manli mena.²³ Na sauganane Aitopeli ana walo meuloina bwaite iwalowen tobenali sikalaili yakato walone ilaomaya Yeoba koina. Yo beyabeyana Deibida ana meli ipei koina kabu Abisalomi iginauli besiele tabe.

17

¹ Kabo Aitopeli iwalo Abisalomi koina iba, “Yagu nuwatu bwaite, temga tokaleyayao kali baibaiwa tuwelo tausan (12,000) yakalaili kabu boniyai mena kalau Deibida kaloyai. ² Bwaite sauga iya iyaele yona ibelu yo kamnana inae kabu saugana kalobai kani kakaleya koina. Kani imatausi lalakina kabu ana tomoyao meuloili kani siyabubu-gabaeni. Na iya ibomamo kani yaunuyamate,³ na tomo meuloili kani yakalailima koliwo. Nuwanuwala tamammo taunui. Na tomo meuloili me ali namwanamwa kani sipileyoima koliwo.”⁴ Na nuwatu bwaite Abisalomi mekanakavao Isileli ali tautaubalao meuloili sikawa-namwanamwa-yan.

⁵ Na Abisalomi iwalo iba, “Usai tomo Aliku kuyogan ilaoma na ana nuwatu iwalowen tabenalan tabe.”⁶ Saugana Usai ilaoma Abisalomi Aitopeli ana nuwatu iwalowen Usai koina yo ineli iba, “Na gubesi, Aitopeli

ana nuwatu tamuliya o nigele? Tem nigele, kabo am nuwatu kuwaloweni kabenalan.”
⁷ Kainana Usai iyamaisa iwaloba, “Nuwatu bwaite Aitopeli iwalowen saugane bwaite nige inanamwanamwa. ⁸ Ukwatai tamam mekanakavao ana kilakaiwo siya tokaleya kaikaiweli besiele tem beya imunamunai natunao kaiweli ana kaiwe. Besiele tamam ana katai kaleya kaiwena ilalaki kabo boniyainane nige imiyamiya ana tokaleyayao kolili. ⁹ Na sauga bwaite iya iyaele ikeno-wadam gula kalona mena o yanuwa yabo koina. Temga ikaleya baguna am tokaleyayao kolili yo tupwaliyao ikoyamateli kani siya wasa sibenalan siwaloba, ‘Abisalomi ana tokaleyayao sibeku siboita.’ ¹⁰ Bwagana am tokaleyayao siya sikaiwe yo sikatepatu besiele laiyon kani simatausi kaiwena me ali tabubu. Kaiwena Isileli meuloili sikatai tamam iya tokaiwe yo ana tokaleyayao sikatepatu. ¹¹ Yagu guguye bwaite, Isileli ali tokaiwe meuloili kuyamiya-gogonagili susu Dani siya simiyamiya kaluwabu dedeina mena ilau kanasiga tete yavana yanuwa Biyasiba koina na mesabana am tokaleya ibaibaiwa besiele dekawa. Na kowa kuboma kani kubaguna-yagili kaleyane koina. ¹² Kabo tem toisabo dedei koina talobai me ana tokaleyayao tamiya-kausili kateli tayapitali kabo iya mekanakavao ana tomoyao meuloili taemwawasili nige yabo tupwa. ¹³ Tem iyabubu ilau yanuwa lalakina yabo koina kabo Isileli meuloili kani maina sikalai yo yanuwa kana gana sitabe-yabeku ilobi kalogawa mena kanasiga meuloina itatagwaligwali imwawasi.”

¹⁴ Kabo Abisalomi yo Isileli ali tautaubalao meuloili siwaloba, “Usai ana nuwatu inamwanamwasosi kabo Aitopeli ana walone.” Mwa iyawatagili besiele kaiwena Yeoba iloinako Aitopeli ana walo namwanamwana kani iyamala ginauli bwagabwaga, mwa polowe ikalaiyama Abisalomi koina.

Deibida ana wasa siyawasa

¹⁵ Kabo Usai ilau topwaoli Seidoki yo Ebayada kolili na ali wasa meuloina iwolegili ibomayoi yo Aitopeli ali walo Abisalomi yo Isileli ali tautaubalao kolili. ¹⁶ Na iwaloba, “Mwayamwayau Deibida ana wasa kuwolena kuwaloba, ‘Tabu ukekeno waila Yolidani kaba nete-panaisi mena. Mwayamwayau kulopanaisi kulau gunuwala mena na mesabana Abisalomi me ana bodao kwayabubu-gabaegili na tabu siunuimiu.’ ”

¹⁷ Na Diyonatan yo Aimasi simiyamiyaya waila bunubunuwasina esana Enlogeli koina na topaisowa sine yabo ilau wasa ikalaiyama kolili na siya silau siwalo-masalan Deibida koina. Nuwatune siginauli kaiwena mesabana tabu tomo sigigitaili Yelusalema kalona mena. ¹⁸ Na saugana topaisowa sinene ilau Diyonatan yo Aimasi kolili game yabo igite-lobaili mwa ilau Abisalomi ana wasa iwolena. Kabo mwayamwayau siyabubu silau yanuwa Baulim taubala yabo ana nume mena. Waila keli yabo iyaele ana bakubaku mena kabo sikaisulu kalona mena sikeno-wadam. ¹⁹ Kabo taubalane wainena kaleko ikalai ipei waila kana kopwaiki pwatana mena. Kabo witi kanna ipei kalekone pwatana mena na mesabana tabu

tomo yabo ikakatai. ²⁰ Saugana Abisalomi ana topaisowao silau sinene koina ana nume mena mwa sineli koina siwaloba, “Aimasi yo Diyonatan tosiyaele?” Kainali iyamaisa iba, “Siyaele silolopanaisi wailane koina.” Mwa silau siloyaili na nige silolobaili kabo sipileyoi Yelusalema.

²¹ Saugana silauko mwa Aimasi yo Diyonatan simwalisaema waila keli kalona mena, kabo silau kin Deibida koina siwaloba, “Saugamo bwaite kutolo wailane kulopanaisi kaiwena Aitopeli nuwatune iwolenako Abisalomi koina yakato kansiga boniyai silaoma sikaleya kolimiu na sikoyamatemiu.” ²² Kabo boniyainane koina Deibida mekanakavao ana tomoyao meuloili sitolo waila Yolidani silopanaisi. Mwa meuloili silaomako waila dedeina yabo mena kabo muli mena yanuwa ilayan. ²³ Saugana Aitopeli igitai ana nuwatu nige simumuliya mwa ana donki ikatububunani yo imwalisae pwtana mena ilau ana yanuwa mena Gilo. Ana walo mwawamwawasina iwalowen natunao kolili kabo ilau igadosowa yo iboita. Mwa yona sipeiya tubunao kali salai mena.

Abisalomi siunui mwa iboita

²⁴ Deibida mekanakavao tomo meuloili silopanaisiko waila Yolidani mwa silau yanuwa esana Manaim. Siyawatagiliko Manaim kabo Abisalomi ana tokaleyayao silaomaya Isileli meuloina koina sikatukatububu silaoma na waila Yolidani silopanaisi. ²⁵ Abisalomi iya Amasa ipei ana tokaleya ali tobaguna, Yowabi ana kaba miya iyamiyalaei. (Amasa tamana esana Yeta, game Isileli yo sinana Abigaili.

Abigaili kanakava Seluwaiya Yowabi sinana yo tamali esana Nayasi.) ²⁶ Kabo Abisalomi mekanakavao Isileli ali tokaleyayao sigogo Giliyadi dedeina mena. ²⁷ Na saugana Deibida iyawatagili Manaim koina kabo Sobi, Makili yo Basilai ilobaili. Na Sobi iya Nayasi natuna ilaomaya Laba dedei Amoni koina. Yo Makili iya Amieli natuna iya Lodeba tomona. Na Basilai iya game Logelim dedei Giliyadi koina. ²⁸ Na kaba keno, gaeba yo gulewa sikele-gogo-nagilima silawagilima koina. Besiele tabe kan, witi, bali, pwalawa, bali kavakavaegana, bin, lentil, ²⁹ kamwakamwa, sipi, gouti yo sisi uloina siginaulili bulumakau miliki koina sikalaiyama Deibida yo ana tomoyao kali siginauli. Bwaite besiele kaiwena sinuwatui siba, “Tomo silolokeikeile ule mena yo siguliyam, galagaloli simagu yo tabe yoli sisawosawowoli.”

18

¹ Deibida ana tokaleya meuloili iyamiyagogonagili kabo ali tobaguna tupwali igitesipwaili kabo ipeili boda uloi uloi kolili tupwana tausan ali tobagunao yo tupwana andeledi ali tobagunao. ² Mwa iyakasali boda yayiona yabo Yowabi iyoganli, labuina Abisai iya Yowabi kanakava sinali esana Seluwaiya iyoganli, yo yayionana Itai game Gata iyoganli. Kabo iwalo kolili iwaloba, “Yau tabe kani yalaowa mekamikava.” ³ Na ana tokaleyayao siwalo koina siba, “Tabu kulalaoma kolimai. Tem sitawoila tayabubu kani nige sinuwanuwatu kaiwemai. Bwagana tem kabaibaiwasosi kaboita

bwaine nige tawae yabo. Yawasim iya gin-
 auli lalakisosina kabo kai yomai ten tau-
 sanne. Na inamwanamwamo kumiya-pileyoi
 na kama sagumo kuyawayawasayama kolimai.”

⁴ Kainali kin Deibida iyamaisa iwaloba, “Tawae
 kwanuwatui kaiwegu inamwanamwasosi.” Mwa
 iginauli besiele kabo itolo yanuwane kana
 gamwa mena na ana tokaleyayao kali boda tau-
 san yo andeledi mekalikavao siyawatagili silau.

⁵ Na kin lolina iwalowenako Yowabi, Abisai yo
 Itai kolili iba, “Kwabenali namwanamwa. Kagu
 yakasisi kaiwegu tabu ginauli yabo wagiginauli
 Abisalomi koina.” Kabo saugana iedeede to-
 bagunao kolili Abisalomi kaiwena tokaleyayao
 meuloili sibenalani.

⁶ Na tokaleyayaone yanuwana silogabaeni silau
 ule yabo esana Ule Ipeleim*, kabo Isileli silobaili
 mwa sikaleyao. ⁷ Deibida ana tokaleyayao
 Abisalomi ana bodao sikaiwe-gabaegili mwa
 kaliyatenane koina boita ilalakisosi yo Isileli
 kali baibaiwa tuwenti tausan (20,000) siboita.

⁸ Na kaleya manna siyaganawali dedei meuloina
 koina kabo sibaibaiwasosi ule mena sisilae kabo
 muli mena siya siboita kaleya kelepana koina.

⁹ Siya nagamo siyaele sikalekaleyao na Abisa-
 lomi imwalisae ana donki pwatana mena
 kabo Deibida ana tokaleyayao tupwali ilobaili.
 Nuwanuwana iyabubu na saugane isagena
 mayau ouki lagalagana yaulina mena mwa ga-
 logalona iloka kabo itaketake mwayaga bwagab-

* **18:6** Ule Ipeleim nige imiyamiya Ipeleim susu ali dedei
 mena na iyaele Giliyadi dedeina mena, waila Yolidani kaluwabu
 dedeina mena

waga mena na ana donki iyaele isagesagena. ¹⁰ Kabo tokaleya yabo igite-lobai mwa ilau iwalo Yowabi koina iba, “Abisalomi yagitai itaketake mayau ouki koina.” ¹¹ Yo kainana Yowabi iyamaisa iwaloba, “Yawasosi? Tawae kaiwena ugitali na nige ukokoyamate? Tem ukoyamate kani yayaliyayasosi kabo mane lalakina yo wakisowa yabo yaeyawa koliwo maisam.” ¹² Yo kainana tomone iyamaisa iba, “Bwagana tem siliba kana baibaiwa tausan kaigeda kuyeyama na nige sowasowagu nimagu italu kin natuna koina na yakoyamate. Kai meuloimai kin ana walo kabenalan iwalo kowa, Abisai yo Itai kolimiu iwaloba, ‘Kagu yakasisi kaiwegu tabu ginauli yabo wagiginauli Abisalomi koina.’” ¹³ Na kabona tem kin natuna yawasina yatom, walo yawasosi wasagu kani kin ibenalani kaiwena nige ginauli yabo ikekenowadam koina. Na kowa kani kam mwayaga iyai koliyau yo kani nige kuwawalo-saguiyau.” ¹⁴ Kabo Yowabi iwaloba, “Nige nuwagu kowa te yau taedeede.” Mwa wamali yaiyona ikalaili ilau Abisalomi isakona gamwagamwalina mena saugana yawasina iyaele imiyamiya na itaketake mayaune koina. ¹⁵ Na siya Yowabi ana kaleya gogoliyao kali tokayale yoli sanaulu (10) silau Abisalomi simiya-takikilan kabo sikoyaboita.

¹⁶ Kabo Yowabi bwagigi iyui tokaleyayao iyamwanouli kabo kaleya silopei. ¹⁷ Na Abisalomi kwapina sikalai kabo sigabae-lobiyen gula lalakina koina bwatano kalona mena yo veku lalakili sikalaili sikopwaiki koina. Na Abisalomi ana tokaleyayao meuloili siyabubu silau ali

yanuwa uloi uloi kolili.

¹⁸ Na tauna kona saugana Abisalomi meyawasina veku tabatabana yabo iyatolo yanuwa yabo esana Kin Kwabuna iboma esana kana nuwatu-kalatan. Ipaisowai besiele kaiwena inuwatui iba, “Yau nige natuguwao tatao sipapagani mwa kani esagu yayapanaisani vekune koina.” Na tomo meuloili vekune sikilala yo esa bwaite ‘Abisalomi’ siyogayoga-yan kana nuwatu-kalatan kaiwena kanasiga kabona.

Deibida inuwanae natuna kaiwena

¹⁹ Kabo Aimasi, Seidoki natuna, iwalolau Yowabi koina iba, “Kutalamwagau na yalomwayamwayau wasa namwanamwana yalawani kin koina yakato Isileli tokaleyayao takaiwe-gabaegiliko yo Yeoba ala kin ileboi kana tokalomagigiliwo nimali mena.” ²⁰ Na Yowabi iwaloba, “Besi, tabu kulau kuyayawasa. Sauga yaboyoi kani wasa namwanamwana kuwalowen koina na kaliyate kabona tabu, kaiwena kin natuna iboitako.” ²¹ Idiopiya gamena yabo koina iwaloba, “Kulau tawae tem ugitai kaleya koina kin ana wasa kuwolena.” Na Yowabi kana yakasisi kaiwena ipwalou kabu isagena ilau. ²² Yo Aimasi iwalo samasamalulu Yowabi koina iwaloba, “Bwagana tawae tem iyawatagili koliyau nige tawae yabo bwai nuwanuwagumo kutalamwagau wasane yaolena kin koina.” Mwa Yowabi iwalo koina iba, “Natugu, tawae kaiwena nuwanuwam kulau? Nige wasa namwanamwana imiyamiya koliwo yo yakato kin maisam iyeyawa wasa bwaite kaiwena.” ²³ Kabo Aimasi iba, “Bwagana tawae tem

iyawatagili na nuwanuwagumo yasagena yalau.” Kabo Yowabi iwaloba, “Kulau.” Mwa Aimasi imwayamwayau ilau ilusae kwabu mena yo game Idiopiya isagena-gabaeni ilau iyawatagili Manaim.

²⁴ Na Deibida imiyasio yanuwa kaba lusalusaena mena yo kaba yawayawatagili luwaluwalili mena imiyamiya. Tokabi-kevanai ilau isae gana ana kaba lusalusaena pwatana mena. Manna igabaen kabu tomo yabo igitai ibomamo isagena ilalaoma. ²⁵ Kabo iyogalau kin ana wasa iwolena. Mwa kin iba, “Tem ibomamo kani wasa namwanamwana bwaimwa ikakalaiyama.” Kabu tomone isagesagenama kikiunamo iyawatagilima. ²⁶ Yo tokabi-kevanai tomo yaboyoi igitai ilomwayamwayau ilalaoma. Yo iyogalau gamwa togite-kalatani koina iba, “Tomo yaboyoi bwaite ibomamo isagena ilalaoma.” Kabu kin iwaloba, “Iya tabe wasa namwanamwana ikakalaiyama.” ²⁷ Mwa tokabi-kevanai iwaloba, “Game bwaite ibagunama ana sagena yakilala besiele Aimasi, Seidoki natuna.” Yo kin iba, “Iya game namwanamwana mwa wasa namwanamwana ikakalaiyama.”

²⁸ Saugana Aimasi iyawatagili kabu iyoga kin koina iba, “Ginauli meuloina inamwanamwa.” Kabu manna ipei-lobiyeni bwatano mena kin kana koleya mena mwa iwaloba, “Yeoba am Yaubada tatobalan. Siya togamwa-panapanawa yagu guyau yo yagu kin koliwo Yeoba iya ipeili nimala mena yo takaiwe-gabaegili.” ²⁹ Kabu kin ineli iwaloba, “Na kilakaine Abisalomi inamwanamwa?” Kainana Aimasi iyamaisa

iba, “Taubala, saugana Yowabi iyawasayau yalalaoma na talawauwau lalakina yabenalan na nige yakakatai tawae iyawatagili.” ³⁰ Kabo kin iwalo koina iwaloba, “Kutolowaya bwaine koina na kusanasana.” Mwa iginauli besiele ana walo. ³¹ Mwa game Idiopiya iyawatagilima yo iwaloba, “Yagu guyau yo yagu kin, wasa namwanamwana kubenalan. Kabona Yeoba ileboiwo kam tokalomagigiliwo nimali mena.” ³² Mwa kin ineli iba, “Na kilakaine Abisalomi inamwanamwa?” Kainana iyamaisa iwaloba, “Yagu guyau yo yagu kin, kilakaine Abisalomi isilae. Na temga kam kaleyayao yo siya sikalomagigi-lagiwo meuloili sisilae besiele kilakaine bwaite inamwanamwa.” ³³ Mwa kin nuwana inae lalakina mwa me ana valam ilau isae ana biliutusi mena kaba lusalusae pwatana mena ilolovalavalam iba, “O, natugu Abisalomi, natugu, natugu, Abisalomi. Tem kabona yau yaboita kowa tabu tabu. Abisalomi, natugu, natugu.”

19

¹ Yowabi ana wasa siwolena siba, “Kin Deibida nuwana inae Abisalomi kaiwena mwa ivalavalam.” ² Tokaleya meuloili wasa sibenalani kin inuwanae natuna kaiwena kabo kaliyate-nane koina ali yaliyaya ibui iyamala nuwanae. ³ Mwa silomwanoumo silusae yanuwa mena besiele tokaleya siya simwalimwaline kali koleya besiele siyabubu kaleya koina. ⁴ Kabo kin manna ikausi na ivalavalam kainana ilalaki iba, “O, natugu Abisalomi, O Abisalomi, natugu, natugu.” ⁵ Kabo Yowabi ilau kin ana nume mena yo iwalo koina, “Kaliyate kabona am toka-

leya meuloili kuyamwalimwalineli siya mwa kowa menatumwao, wainemwao yawasosi yo wainemwao tupwaliyao yawasimiu sileboili. ⁶ Kana koleya yakato siya sikalomagigi-lagiwo na kowa kumulomuloloili na siya simulomuloloiwo kowa ukalomagigi-lagili. Na mumugam kabona kuwalo-masala yakato tokaleyayao mekalikavao ali tobagunao siya besiele ginauli bwagabwaga koliwo. Mwa kani kabo yakatai temga kaliyate kabona Abisalomi nige iboboita yo kai meuloimai kaboita kani kuyaliyaya. ⁷ Sauga bwaite koina kuyawatagili kulau am tokaleyayao kateli ukwabi-yakaiweli. Tem nigele kani boniyai nige tokaleya yabo imiyamiya koliwo, kani meuloili silogabae-giwo. Kabo polowe bwaite kani ilalakisosi koliwo kabo polowe meuloili siya kulobalobaili am sauga kilakai koina kanasiga sauga bwaite.” ^{8a} Kabo kin iyawatagili ilau imiyasio yanuwa ana kaba lusalusaena koina. Saugana ana tokaleyayao wasa sibenalani iya iyaele imiyasio kaba lusalusae koina mwa meuloili silau koina.

Deibida waila Yolidani ilopanaisi

^{8b} Isileli ali tokaleya siya nige siboboita kaleya koina siyabubuko silau yanuwa uloina uloina kolili simiya. Na Deibida me ana tomoyao siyaele yanuwa Manaim koina nige naga Yolidani silopanaisi-yoima na silau Yelusalema. ⁹ Na Yuda yo Isileli tomoliyao meuloili sibalabalamumu yo sigamwagamwa-pakiki siwaloba, “Kin Deibida iya mwa ileboila kala tokalomagigiliwo kolili. Tabe iya mwa Pilistiya nimali mena

ileboila. Na sauga bwaite nige imiyamiya kolila, iya ilogabaegilako ilauko dedei yabo koina, Abisalomi imatausan mwa iyabubu. ¹⁰ Tauna kona Abisalomi iya tagitesipwai ala kin iloinayagila, na iya iboitako kaleya mena. Kabo gubesi na tamiya-mwanou nige taedeededede yo kin Deibida tagitesipwai yoi ipileyoima?”

¹¹⁻¹² Kabo Deibida topwaoli Seidoki yo Ebayada walo iyawasa kolili yakato silau Yuda ali tautaubalao kolili na kainana siwaloweni siwaloba, “Tabu komiu Yuda kwaemala susu mwawamwawasina na kwalaoma kwasaguiyau na kwayoganyau tapileyoi yagu nume mena Yelusalema. Yawalo bwaite besiele kaiwena Isileli dedei meuloina tawae siwaloweni wasane yabernalanako. Kaiwena komiu totouguwao yaboma kwasinegu yo bulumagu yawasosi.”

¹³ Besiele tabe Deibida iwalo silau Amasa koina siba, “Deibida iba kowa kuboma kwasinem yo bulumam tupwana. Kabona kani yapeiwo kuyamala yagu tokaleya ali tobaguna, Yowabi miyalaena. Tem nige yapepeiwo tobaguna yakawanoi Yeoba maisa polopolowe-sosina igin-auli koliyau.” ¹⁴ Mwa Yuda meuloili ali nuwatu kaigedamo besiele Deibida koina. Kabo me ali yaliyaya walo siyawasa siba, “Kupileyoima mekamkavao am tomoyao meuloili.”

¹⁵ Kabo Deibida yo ana tomoyao sipileyoima kanasiga siyawatagili waila Yolidani. Na tomo Yuda siyawatagiliko Giligali na tem mekalikava kin sielobelobe waila Yolidani koina na sisagui ana lapanaisi kaiwena. ¹⁶ Gela natuna Sime game Baulim ana susu Beniyamina itotoya mekanakavao tomo Yuda silau waila Yolidani

kin Deibida sigitai. ¹⁷ Kabo mekanakavao susu Beniyamina kali baibaiwa tausand besiele tabe Siba, Saulo ana susu ali topaisowa mekanakavao natunao kali baibaiwa piptin (15) yo ana topaisowao kali baibaiwa tuwenti (20). Kabo sitotoya mwa silau siyawatagili waila Yolidani dedeina bwaimwa kin imiyamiya ikaikaiyawasi koina.

¹⁸ Kabo bodane silopanaisi kaba lopanaisi mena silau sikatububu na tem kin mekanakavao ana nume kana tomoyao sisaguili ali lopanaisine kaiwena na tawae tem kin iwalowen kani siginauli. Saugana Simej Gela natuna ilopanaisi mwa italu-pwalou kin manna mena. ¹⁹ Yo iwalo koina iba, “Yagu guyau yo yagu kin, kaliyatenane Yelusalema kulogabaen nae yaginauli koliwo. Yakawanoi yagu nae bwaite tabu kununuwatu-kalatani na kunuwatu-pwaiki. ²⁰ Yau am topaisowa yakatai yakato yalopwano kabo Isileli ali susu kaloli mena yau bwaite yalaoma baguna kaliyate kabona kowa te yau talolabin.” ²¹ Kabo Seluwaiya natuna Abisai iwalo Deibida koina iba, “Temga Simej takoyamate ana nae maisana kaiwena kowa Yeoba ana gitesipwa tomona ikawa-naenae-yagiwo.” ²² Mwa kainana Deibida iyamaisa iba, “Nige am dedei, yo nige am yai ipapagan na kuwalowalo besiele. Yakato ugamwapakiki kolyau? Nuwana nige ukwakatai kabona kani sipei-yapileyoi yau Isileli ali kin? Kabo gubesi? Yakato kaliyate kabona yawalo tomo yabo takoyamate Isileli kalona mena? Nigele.” ²³ Mwa ikawalulu yo iwaloyameli Simej koina iba, “Kani nige kuboboita.”

²⁴ Mepiboseti, Saulo tubuna, iya tabe ilau waila Yolidani kabo mekanakava kin silolabin kabo simulolo. Na saugana kin Yelusalema ilogabaen Mepiboseti ana nuwanae kaiwena mwa nige kaena idedeuli, me palasana yo nige ana kaleko idedeulili. ²⁵ Saugana ilaoma Yelusalema yo mekanakava kin simuloloili mwa kin ineli koina iba, “Mepiboseti, gubesi nige kulalaoma mekaukava kowa?” ²⁶ Kainana iya-maisa iba, “Yagu guyau yo yagu kin, ukwataiyau yau am topaisowa kaegu sinae nige sowa-sowagu yalokeikeile dudulai kabo yagu nuwatu yawaloba, ‘Yawalo yagu donki sikatububuni na yamwalisae mekaukava kin kalau’, na yagu topaisowa esana Siba imwakota-yagau. ²⁷ Kabo ilaowa yo wasagu ikawa-naenaeyani yagu guyau yo yagu kin koliwo. Na kowa besiele Yaubada ana anelose yabo, dudulai yo mwakota kali uloi ukwatai. Mwa tawae kunuwatui inamwanamwa uginauli. ²⁸ Yagu guyau yo yagu kin, kai Saulo tubunao meuloimai nige ama dudulai yabo ipapagan manim mena. Tem tauna kona am nuwatu besiele sowasowana ukoyamatemai, na nige ugiginauli. Na kowa kuwalo yau am topaisowa yakekakekanya am teibele mena. Na nige yagu namwanamwa ipapagan na yakawanoi yoi koliwo.” ²⁹ Mwa kin iwalo koina iba, “Besi edeedede. Yau yawaloba mekamkava Siba tubum ana bwatano kwayakasali.” ³⁰ Kabo Mepiboseti iba, “Na meuloina kutalamwani ikalai. Yau yayaliyayamo koliwo kaiwena kupileyoima me am namwanamwa.”

³¹ Na Basilai iya dedei Giliyadi tomona ilao-

maya yanuwa Logelim ilau waila Yolidani yakato iya tabe kin me ana bodao isaguili ali lopanaisi koina. ³² Iya itautaubalako ana bolime kana lalaki eiti (80). Iya towasawasa yawasosi yo tauna kona Deibida me ana boda igite-kalatagili saugana simiyamiya Manaim. ³³ Kabo kin iwalo Basilai koina iba, “Kowa mekaukava talopanaisi kani kumiyamiya koliyau Yelusalema na yagite-kalatagiwo.” ³⁴ Na kainana Basilai iyamaisa iba, “Tabu, kaiwena yatautaubalako kani nige sauga imamamalawe na yaboita. Nige kana dudulai yabo na yalaowa talau Yelusalema. ³⁵ Yagu bolime eiti ilobaiyako yo nige sowa-sowana kamna namwanamwana yo kamna naenaena kali uloi yakatai. Mwa nige sowasowagu tawae yakan yo tawae yanuma kamnali yalotonani. Nige sowana towali kainali yabenalani. Mwa tabu yalalaowa na iyamala polowe yagu guyau yo yagu kin, koliwo. ³⁶ Mekaukava kowa waila Yolidani talopanaisani yo kikiuna tabe talokeikeile. Na tabu mulolone ugigin-auli besiele tawae kuwaloweni. ³⁷ Na kutalamwagau yapileyoi kabo yaboita yagu yanuwa mena yo sipeiyau tamagu yo sinagu kali salai salina mena. Kabo yagu guyau yo yagu kin, natugu Kimam bwaite, mekamkava kwalau kabo tawae kunuwatui idudulai na uginauli koina.” ³⁸ Kabo kin iwaloba, “Inamwanamwa Kimam ilaoma mekaukava na namwanamwa bwaite kaginauli koina besiele am nuwatu. Yo tawae tem ukawanoi-yan koliyau yapaisowai kaiwem.” ³⁹ Mwa tomo meuloili waila Yolidan silopanaisi yo tabe Deibida ilopanaisi. Muli mena Deibida

Basilai inisoi yo ikawanoi Yeoba imuloloi yo Basilai ipileyoi ana yanuwa mena. ⁴⁰ Kabo kin mekanakava Kimam silau yanuwa Giligali. Na susu Yuda meuloili yo Isileli ali susu tupwali mekalikava kin Deibida silopanaisi waila Yolidani yo sigite-kalatani ana kamwasa mena.

Yuda yo Isileli sigamwapakiki Deibida kaiwena

⁴¹ Mwa Isileli tataoliyao meuloili silaulau kin koina yo siwaloba, “Tawae kaiwena kamakavao Yuda tataoliyao nige ama wasa siyeyeyama na kamakavao kayalopanaisagili? Na silowadam yo menatumwao yo am tokaleyayao meuloili siyalopanaisagimiu waila Yolidani.” ⁴² Kabo Yuda tataoliyao Isileli ali balamumu siyamaisa siba, “Kaginauli besiele bwaite kaiwena iya ama susu tomona. Na gubesi mwa walone kaiwena kwamunamunai? Nuwana kin kani kan iyauyauyan kolimai na kakekakekan? Nigele. Nuwana wasawasa tupwana kakalai kaiwemai? Nigele.” ⁴³ Mwa kainali Isileli tataoliyao siyamaisa siba, “Yakato komiu mwa ami kin Deibida yo kai nigele? Kai ama susu kali baibaiwa sanaulu (10) na komiu susu kaigedamo. Kabo kai ama dudulai ilalakisosi kabu komiu ami dudulai. Gubesi na wagite-lobi-yegimai yo ginauli bwaite waginauli kolimai? Kai mwa kawalo baguna ala kin tayapileyoi-yama.” Na Yuda me ali walo kaiwe Isileli kainali ikaiwe-gabaen.

20

Seba ikalomagigili Deibida koina

Na Seba ana susu Beniyamina bwagigi iyui yo iyoga iba, “O Isileli, Deibida iya nige ala kin besi. Meuloila tapileyoi ala yanuwa kolili.” Kabo tomo Isileli Deibida silogabaen silau Seba siyamuli kusuli. Na tomo Yuda nuwanuwali Deibida mwa sipileyoi Yelusalema mekalikava.

Tomna 1-3

Na kin Deibida Amasa iyawasa iba, “Kaliyate yaiyona kalona mena Yuda ali tokaleya kuyamiya-gogonagili na kwalaoma koliyau.” Kaliyate yaiyona imwawasi nige naga silalaoma mwa Deibida Abisai iyawasa mekanakavao Yowabi me ana tokaleyayao na silau tem Seba sikoyamate.

Tomna 4-7

Siya siyaele kamwasa mena mwa Amasa silobai yanuwa Gibiyon mekanakavao tokaleya tupwaliyao silaoma. Kabo Yowabi imwakota yakato Amasa inisoi na isakona diyana mena mwa iboita. Kabo Yowabi tokaleya meuloili ibagunayagili na Seba siloyai.

Tomna 8-13

Seba itakitakikili Isileli ali dedei meuloina mwa tokaleya ikatububunagili silau yanuwa Abeli Beti Maka. Kabo Yowabi yo ana tokaleyayao silau yanuwane simiya-takikilani yo siyatubu kana gana sisoke-gwaligwali.

Tomna 14-15

Mwa keduluma sonosonogana yabo iyoga Yowabi koina yo ineli tawae kaiwena signauli bwaite besiele.

Tomna 16-19

Na Yowabi iwalo koina iwaloba, “Seba kutalamwan koliyau na yanuwa yalogabaeni.” Kabo

keduluma iedeedede yanuwa tomonliyao kolili yo Seba galogalona sitom-gabaeni yo kulukulunane sigabae-lobiyen Yowabi koina. Kabo bwagigi iyui yo ana tokaleyayao yanuwane silogabaeni sipileyoima ali yanuwa kolili.

Tomna 20-22

Deibida ana topaisowao lalakili

²³ Yowabi iya Isileli ali tokaleya meuloili ali tobaguna. Yeoyada natuna Benaiya iya boda Keleti yo boda Peleti ali tobaguna. ²⁴ Adonilam iya topaisowa panpanna iloiloina-yagili. Ailudi natuna Yeosapati iya kin ana loinao kana togitekalatan. ²⁵ Seva iya tolelelele. Seidoki yo Ebayada siya topwaoli. ²⁶ Na Ila iya Yaila gamena iya Deibida ana topwaoli yabo.

21

Nae bwaite Saulo iginauli Gibiyon kolili Deibida iyadudulai

¹ Deibida ana sauga kin kalona mena guliyam lalakina iyawatagili imiyamiya bolime yaiyona. Kabo Deibida ikawakawanoi Yeoba koina polowene kaiwena. Mwa Yeoba iwalo koina iba, “Bwaite iyawatagili kaiwena beyabeyana Saulo boda Gibiyon iunuyamateli nuwanuwana iyemwawasili kabo Saulo metubunao nimaliyao sikwasine.”

Kabo Deibida Gibiyon ineli-yagili gubesina na polowene sikele-gabaen. Mwa siba, “Saulo tubunao tatao kali baibaiwa seben kutalamwagili kolimai na kakoyamateli na kwapili kayatakeli Yeoba manna mena Saulo ana yanuwa Gibeya

koina.” Kabo Deibida Saulo tubunao tatao seben ikalaili mwa iwolegili kolili yo siginauli besiele ali walo.

Tomna 2-9

Muli mena Deibida iwalo ana topaisowao silau na tuwatuwali sikalaili. Besiele tabe iwalo silau yanuwa Yabesi dedei Giliyadi koina na Saulo yo Dyonatan tuwatuwali sikalaili. Imwawasi Deibida iwalo tuwatuwaline meuloili sipeiliya Saulo tamana Kisi kana salai mena na sipu-luili. Kabo tomo ali kawakawanoi polowene kai-wena Yeoba ibenalani kabo guliyam lalakinane imwawasi.

Tomna 10-14

Deibida ana tokaleyayao sikaiwe

Deibida ana tokaleyayao Pilistiya ali tokaikaiwe esopali (4) sikoyamateli.

Tomna 15-22

22

Deibida ana wali Yeoba koina

¹ Saugana Yeoba Deibida ileboi kana tokalo-magigiliwo nimali mena yo Saulo nimana mena kabo wali bwaite iwaliyani Yeoba koina. Iwalo bwaite besiele iba,

² “Yeoba iya besiele yagu veku miyamiya saena, yagu kaba keno-wadam yo iya ileboiyau polowene koina. ³ Yagu Yaubada iya besiele yagu veku yo kagu totolo-kaukausi, yagu ebeu yo iya kagu tolebo kaikaiwena. Iya yagu nume kaikai-wena, yagu kaba yabubu yo kagu tolebo, iya ileboiyau kagu kaleyayao kolili. ⁴ Yayogasaeko Yeoba koina iya esana yatobalani kabo ileboiyau

kagu tokalomagigiliwo kolili. ⁵ Boita besiele dibwali igolu pwatagu mena yo silae bagoluna iyaluwagau.

⁶ Bwebweso besiele maina ipanyau yo boita besiele sipwasipwa yabo ikabi-kalatagau. ⁷ Yagu miya naenaena koina yayogasae Yeoba koina, yayoga yagu Yaubada koina. Kabo kainagu ibenalani ana nume yakayakasisina koina yo yagu valam sagu kaiwena ibenalanako. ⁸ Kabo yanuwa yaulina itabutabubu yo inukui yo bulibuli kana wauwau itabutabubu kaiwena Yeoba imunamunai. ⁹ Kabo bogau iyawatagilima isuna mena yo mayau memenana iyawatagilima gamwana mena yo gibwala wedowedolina isuwe-lobiyenama. ¹⁰ Bulibuli iigali kabo ilobima yo yaloyaloi dubadubana kaena yaulina mena. ¹¹ Imwalisae anelose yabo koina yo isagenama yo ieva besiele igayagayai sivesiveve koina. ¹² Kwapina isuma boniboniyai koina yo yaloyaloi balubaluli simiya-takikilani. ¹³ Mayale lalakina itunsae manna mena yo pigabu ipigapigabu-yawatagilima koina.

¹⁴ Kabo Yeoba Tomiyasaesosi iya mwa iwalowalo yo kainana besiele tutu ilobimaya bulibuli mena. ¹⁵ Pigabu besiele gipoyo igabaegilima mwa kana tokalomagigiliwo meuloili nuwali iula-pwanopwano na siyabubu. ¹⁶ Kalita iguma kepakepa yo yanuwa yaulina kana wauwau imayale sowasowana tagitai kaiwena Yeoba iwalo kaleya yo ana munamunai koina kana tokalomagigiliwo iwalo-kausili yo iyokoi-yagili. ¹⁷ Nimana iyaga-lobiyenama kewa mena yo ikabi-kalatagau kabo itabe-seyagau

yalubwasi kaikaiwena koina. ¹⁸ Ileboiyau tokalomagigiliwo kaikaiweli kolili siya simunamunai koliyau yo sikaiwesosi kabo yau. ¹⁹ Simiya-kausiyau yamiyamiya nae kalona mena na Yeoba iya isaguiyau.

²⁰ Kaba silae mena ileboiyau yo ipeiyau dedei namwanamwana koina kaiwena iyaliyaya kaiwegu. ²¹ Yeoba ana paisowa koliyau in-amwanamwasosi kaiwena yagu paisowa idudulai kabo mulolo iyeyama kaiwena nige ginauli yabo naenaena yapapaisowai nimagu mena. ²² Na Yeoba ana kamwasa yamuliya yo nige sowana yagu Yaubada yalogabaen. ²³ Ana lolina meuloina yanuwatu-kalatagili yo ana walo nige yalologabaegili. ²⁴ Manna mena nige lopwano yabo imiyamiya koliyau yo yagite-kalatagau tabu nae yagiginauli. ²⁵ Yeoba iwalo-muloloiyau kaiwena yagu paisowa idudulai yo nige nae yabo yagiginauli manna mena. ²⁶ Siya am walo sisanapuwani ukwate-kamkamna-yagili yo siya nige nae kulolobaili kolili, nige nae yabo ugiginauli kolili. ²⁷ Siya ali paisowa idudulai kowa mumugam idudulai kolili na siya toyauyaule kowa kupei-suwalagili koliwo. ²⁸ Siya sinuwalobi kuleboili na siya sigagasa kupei-yataluli. ²⁹ O Yeoba, kowa besiele yagu odam kabo yagu boniboniyai kuyamayale. ³⁰ Am sagu koliyau sowasowana kaiwe kuyeyama koliyau na kau kaleya bodaliyao yaunuili. Am kaiwe koina sowasowagu yanuwa kana gana yavinae-likwai.

³¹ Yaubada iya mumugana meuloina in-amwanamwa. Yeoba ana walo iyamala yawa-

sosi yo iya besiele ebeu siya siyabubu yo sikeno-wadam koina. ³² Nige Yaubada yabo besiele iya Yeoba yo iya ala veku kaikaiwena. ³³ Yagu Yaubada iya ikabi-yakaiwe-yagau yo yagu kamwasa igite-kalatan. ³⁴ Isaguiyau kaegu yapei-yadudulai mala naenaena kolili besiele diya* na isaguiyau yavinae yasae yatolo koya pwatana mena. ³⁵ Kaleya kana kamwasa iyak-enayagau, ikabi-yakaiweyau kabo sowasowagu gipoyo yamomosi yo wamalina yaulani.

³⁶ Am leboyau iyamala yagu ebeu yo am sagu koliyau ilalaki kabo me yagu kaiwe. ³⁷ Yagu kamwasa kusoke-yalalaki mangu mena na yalodudulai nige sowasowana kaegu yay-atupan. ³⁸ Kagu tokalomagigili yatawoili yakaiwe-gabaegili yo nige yalolopei kanasiga yaemwawasili. ³⁹ Yakoyabekuli nige sowa-sowali sitolo na simiyamiya kaegu yaulina mena. ⁴⁰ Ukabi-yakaiweyauko kaleya kaiwena yo tokalomagigiliwo kuyoganli sipwalou kaegu mena. ⁴¹ Kagu tokalomagigiliwo am kaiwe sigitai kabo siyabubu mangu mena yo siya sikalomagigi-lagau yasibayanaeli. ⁴² Sagu kaiwena siyoga na nige yabo sowasowana ile-boili. Siyoga Yeoba koliwo na nige kusasaguili. ⁴³ Yakaiwe-gabaegili kabo siya besiele bwatano kauna. Yatabe-yataluli besiele bwalabwala kamwasa mena.

⁴⁴ Siya yagu tomoyao sigamwapanapanawa nuwanuwali siunuiyau kuleboiyauko kolili,

* **22:34** Diya iya yakayakan yabo iya sowasowana ikapusele yo isagena mala naenaena kolili

ugite-kalatagau na yaemala boda meuloili ali tobaguna. Na tomo siya beyabeyana nige yakakataili sauga bwaite simiyamiya yagu lolina yaulina mena. ⁴⁵ Tolaolaoma me ali matausi sipwalou koliyau, na tem yaedeede kolili yagu lolina simuliya. ⁴⁶ Ali katepatu imwawasi mwa ali nume kaikaiweli silogabaegili, me ali tabubu silaoma koliyau. ⁴⁷ Yeoba imiyayai kabo iya kagu totolo-kaukasi tatobalani. Yagu Yaubada iya veku kaba lebo esana takeleisinan. ⁴⁸ Siya siginauli naenaena koliyau Yeoba iyamaisali kolili yo boda uloili ipeili yagu lolina yaulina mena. ⁴⁹ Yo ileboiyau kagu tokalomagigiliwo kolili. O Yeoba, ukwalaiyau siya sikalekaleya koliyau nimali mena, yo kuleboiyau topaisowa naenaeli kolili. ⁵⁰ Koinaele yatobalanagiwo boda uloili kaloli mena yo esam kana tobali yawaliyani. ⁵¹ Yau Yeoba ana kin kabo isaguiyau na kagu tokalomagigiliwo yaemwawasili yawasosi. Mwa ana katekamkamna imiyamiya ana gitesipwa tomonna yau Deibida koliyau yo tubuguwao kolili nige ana kaba mwawasi.”

23

Deibida ana walo mwawamwawasina

¹ Tomiyasaesosi kaba miya lalakina iwolena Deibida Yese natuna koina. Yakobo ana Yaubada igitesipwai iyamala kin yo iya Isileli ali wali namwanamwali kali tobuibui. Na ana walo mwawamwawasina iyaele bwaite besiele. ² “Yeoba yaluyaluwana ana walo iwalowen koliyau kabo ana edeede koliyau kani yawalomasalan tomo kolili. ³ Isileli ala Yaubada iya

ala veku iwaloma kolyau iba, ‘Tem toloina yabo iloina me ana paisowa dudulaina, yo tem Yaubada kana matausi imiyamiya koina saugana tomo ibagunayagili, ⁴ kabo iya besiele dabwelo mansinosinona saugana imwalisae malala mena, nige yaloyaloi yabo ipepei kausi. Iya besiele dabwelo ana lala galewa mulina mena lalane kawasi ana kin bwatano mena iyatubu.’ ⁵ Na bwaine besiele yau me tubuguwao kani Yaubada iwalo-muloloimai. Mwa ana kelabilabin kamwasana kolimai imiyayai, iya bwaite ikawa-yawasosiyani. Nige sowasowana ibui yo itautusi imiyayai. Bwaite iya yau kaba yaliyaya yo yakatai kani iyawatagili besiele ana waloyameli. ⁶ Na tomo naenaeli isibayanaeli besiele samasamali sakosakonana tatom-gabaegili, siya nige sowasowana nimala mena takabi-kalatani. ⁷ Nige sowasowana tapei-gogonagili, nigele. Na kaba paisowa aeyan wedowedolina koina sowasowana tagabuli siwedoli ali dedei mena.”

Deibida ana tokaleyayao kaikaiweli

Deibida ana tokaleyayao luwali mena tupwaliyao esaliyaosilalaki kaiwena siya tokaiwe yo ginauli kaikaiweli tupwaliyao sipaisowaili kaleya kaloli mena.

Tomna 8-39

24

*Tatao siya kaleya sowasowali kali baibaiwa
Deibida iwalo siyasilili*

Deibida iwalo Yowabi yo tokaleyayao ali tobagunao kolili iba, “Kwalau Isileli ana dedei meuloina kwatakikili na tatao siya kaleya sowasowali esaliyao wakalaili kwayasilili kabo kali baibaiwa yakatai.” Na Yowabi iwalo iba, “Gubesi mwa nuwanuwam uginauli bwaite besiele na tomo meuloili kuula-munamunaili?” Na Deibida nige ana nuwatu ibubuiyoi. Kabo silau Isileli dedeina meuloina silusae esa sikalakalaili yo siyasilili. Imwawasi sipileyoi Yelusalema yo tatao siya kaleya sowasowali kali baibaiwa siwaloweni Deibida koina.

Tomna 1-9

Kabo Deibida ikatai yakato ilopwano mwa iwalo Yeoba koina iba, “Yau yanaesosi, yagu pwanoli ukele-gabaeni.” Yanuwa ilayan Yeoba palopita Gada iyawasa Deibida koina iwaloba, “Yeoba iwalo bwaite besiele, ‘Nuwatu yaiyona yawalowegili na ugite-sipwaili toisabo maisa yaginauli koliwo. Tem bolime yaiyona guliyam lalakina iyawayawatagili am dedei mena, tem waikena yaiyona kam tokalomagigiliwo sikaiwe na kulaoma kolili, tem kaliyate yaiyona kasiebwa naenaena iyawatagili am dedei mena.’”

Tomna 10-13

Deibida iwalo Gada koina iba, “O maisa ilaoma Yeoba nimana mena kaiwena iya tokatekamkamna tabu ilalaoma tomo nimali mena.” Kabo malala bwaite Yeoba kasiebwa naenaena iyawasa Isileli kolili mwa kaliyate yaiyona kalona mena kali baibaiwa sebenti tausan (70,000) siboita.

Tomna 14-15

Saugana boita kana anelose iya naene igiginauline ilaoma Yelusalema dedeina mena yo Yeoba iwalo koina iba, “Besi kulopei.” Na sauganane koina anelosene imiyamiya Alauna game Yebusi ana witi mosomosona ana kaba kusakusa koina. Muli mena Gada ilau Deibida koina iwaloba, “Kulau Alauna ana witi mosomosona ana kaba kusakusa koina na kaba pwaoli ukwabi bwaine koina.”

Tomna 16-18

Mwa Deibida ilau Alauna ana witi mosomosona ana kaba kusakusa koina yo gogo meuloina iyamaisali yo bulumakau siya siyapayapaisowali iyamaisali tabe.

Tomna 19-24

²⁵ Kabo Deibida kaba pwaoli ikabi yo bulumakau tupwali ipwaoli-yagili igabu wolili yo tupwali ipwaoli-yagili yakato siya lolabin pwaolina. Mwa tomo ali kawakawanoi ali dedei kaiwena Yeoba ibenalagili kabo kasiebwa naenaena dedei Isileli koina imwawasi.

Buki Tabu Beyabeyana
Portions of the Old Testament in the Tubetube
dialect of the Bwanabwana language of Papua New
Guinea
Hap Olpela Testamen long tokples Tubetube long
Niugini

copyright © 2019 Wycliffe Switzerland

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-08-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 19 Aug 2022

042e5838-dfa8-53eb-a7b1-98ea25bec4b7